

Fuglaskoðunarsvæði á Vestfjörðum

Unnið fyrir vaxtarsamning Vestfjarða

Böðvar Þórisson

Þorleifur Eiríksson

Júlí 2007
NV nr. 06-07

Útdráttur

Náttúrustofa Vestfjarða var falið að gera úttekt á fuglaskoðunarsvæðum á Vestfjörðum og var verkefnið unnið fyrir Vaxtarsamning Vestfjarða. Verkefnið felur í sér úttekt á hvaða tegundir eru að sjást á ákveðnum svæðum, hvenær og setja þessar tegundir í alþjóðlegt samhengi.

Fuglaskoðunarsvæðum á Vestfjörðum er skipt hér niður í sex aðalsvæði: Reykhólahrepp, Látrabjarg og nágrenni, norðanverða Vestfirði, Ísafjarðardjúp, Hornstrandafriðland og Strandasýslu.

Fjöldi tegunda sem hafa sést er misjafn eftir svæðum en athuganir eru misjafnar að umfangi. Mest hafa sést um 90 tegundir á einu svæði en þriðjungur af því eru flækingar eða sjaldgæfir varpfluglar á Íslandi. Flest svæðin eru með 40-60 varptegundir en nokkrar eru sjaldgæfar eða verpa stopult.

Nokkrar tegundir eru sérstaklega áhugaverðar fyrir erlenda fuglaskoðara. Himbrimi (*Gavia immer*) og straumönd (*Histrionicus histrionicus*) eru sjaldgæfir fuglar í Evrópu og er Ísland eina varpland straumandar í Evrópu. Tegundir eins og duggönd (*Aythya marila*), gulönd (*Mergus merganser*) og hávella (*Clangula hyemalis*) eru víðast hvar ekki aðgengilegar á meginlandinu.

Flestar þær tegundir sem eru hér á landi sjást í N-Ameríku en þar eru þær dreifðar. Fuglaáhugafólk frá N-Ameríku sér því fjölda af tegundum á litlu svæði á Íslandi sem annars gæti tekið það marga daga eða vikur að sjá í sinni heimsálfu. Einnig eru hér aðrir stofnar (undirtegundir) en vestan hafs. Tegundir sem okkur finnst hversdagslegar eins t.d. þúfutittlingur (*Anthus pratensis*), hrossagaukur (*Gallinago gallinago*), skógarþröstur (*Turdus iliacus*), sandlóa (*Charadrius hiaticula*) og tjaldur (*Haematopus ostralegus*) eru sjaldgæfar, dreifðar eða sjást ekki í N-Ameríku. Á Vestfjörðum væri örn (*Haliaeetus albicilla*) sennilega áhugaverðastur en einnig er auðvelt að finna sandlóu, steindepil (*Oenanthe oenanthe*), tjald og álfir (*Cygnus cygnus*).

Með þessari greinagerð ætti að vera auðvelt að búa til fuglaskoðunarferðir, bæklinga, skilti o.fl. Öll svæðin henta ágætlega fyrir fuglaskoðunarferðir og má t.d. skoða Reykhólahrepp og Strandasýslu á einum degi.

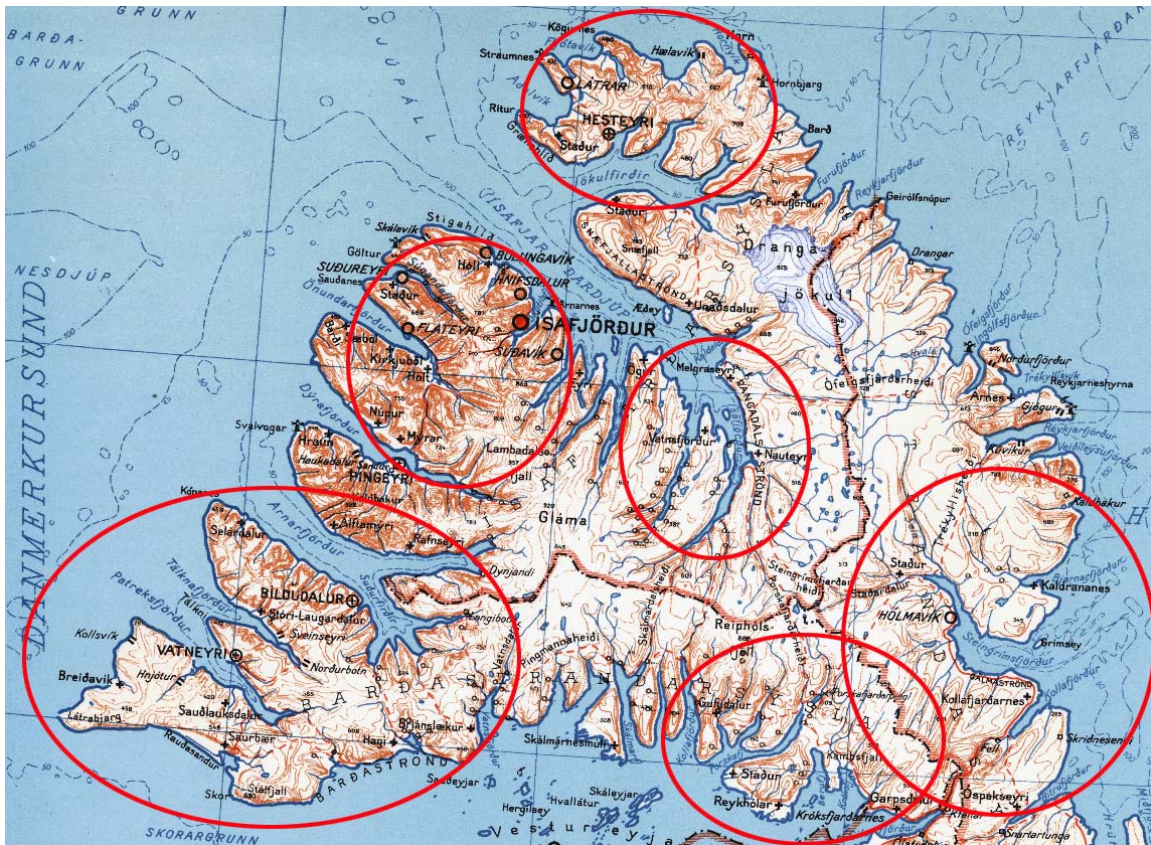
Efnisyfirlit

<i>Útdráttur</i>	2
<i>Inngangur</i>	4
<i>Áhugaverðar tegundir</i>	6
Evrópa.....	6
Ameríka.....	6
<i>Komutími farfugla</i>	6
<i>Fuglaskoðun yfir sumar</i>	8
<i>Fuglaskoðun yfir vetur</i>	9
<i>Búsavæði eða hvar eru fuglarnir</i>	10
<i>Norðanverðir Vestfirðir</i>	12
Dýrafjörður.....	12
Öndarfjörður	12
Súgandafjörður	14
Skutulsfjörður	14
Hnífsdalur	14
Bolungarvík	14
Skálavík.....	15
Álftafjörður.....	16
<i>Ísafjarðardjúp</i>	21
Skötufjörður	22
Mjóifjörður	22
Reykjanes og Vatnsfjörður	23
Nauteyri í Ísafirði.....	25
<i>Steingrímsfjörður og nágrenni</i>	28
<i>Reykhólahreppur</i>	32
<i>Látrabjarg og nágrenni</i>	37
<i>Hornstrandafriðland</i>	42
<i>Lokaorð</i>	46
<i>Þakkir</i>	46
<i>Heimildir</i>	47
<i>Viðauki I. Fuglategundir á Vestfjörðum</i>	51
<i>Viðauki 2. Lög og reglugerðir</i>	54

Inngangur

Náttúrustofa Vestfjarða var falið að gera úttekt á fuglaskoðunarsvæðum á Vestfjörðum og var verkefnið unnið fyrir Vaxtarsamning Vestfjarða. Verkefnið felur í sér úttekt á hvaða tegundir eru að sjást á ákveðnum svæðum, hvenær og setja þessar tegundir í alþjóðlegt samhengi.

Fuglaskoðunarsvæðum á Vestfjörðum er skipt hér niður í sex aðalsvæði: Reykhólahrepp, Látrabjarg og nágrenni, norðanverða Vestfirði, Ísafjarðardjúp, Hornstrandafriðland og Strandasýslu (mynd 1). Svæðin eru þó ekki bundin sýslu- eða hreppamörkum. Fyrir hvert svæði eru mörg undirsvæði. Hægt er að skoða hvert aðalsvæði á einum degi en reyndar yrði tími frekar knappur fyrir Hornstrandafriðlandið og Látrabjarg og nágrenni. Nokkrir staðir eru ekki inn í þessum aðalsvæðum en eru samt mjög áhugaverðir fuglaskoðunarstaðir t.d. Vigur, Æðey og Skálmarnesmúli svo einhverjir séu nefndir.

Mynd 1. Vestfirðir með rauða hringi um aðalskoðunarsvæðin. Kort: Landmælingar Íslands.

Heildarfjöldi tegunda er misjafn eftir svæðum og tengist hann frekar því hvað hefur verið birt í greinum um fugla á svæðinu heldur en fjölbreytileika svæðisins. Í Strandasýslu hafa t.d. sést a.m.k. 83 tegundir en einungis helmingur af því má sjá með nokkurri vissu á einum degi yfir sumartímann. Á öðrum svæðum má einnig sjá um 40 tegundir á einum degi fyrir utan Hornstrandafriðlandið.

Flestar tegundir má sjá í kringum 20. maí en þá eru nær allir farfuglar komnir og fjöldi umferðarfugla er nálægt hámarki. Flækingar eru einnig algengastir á vorin og haustin.

Nokkrar tegundir á Vestfjörðum eru áhugaverðar fyrir erlenda fuglaskoðara og eru nokkrar ástæður fyrir því t.d. sjaldgæfar, erfitt aðgengi að þeim og þær eru mjög dreifðar í þeirra heimalandi.

Ísland er ekki þekkt fyrir mikinn fjölbreytileika tegunda heldur mikilvægi þess að bera uppi stóran hluta af nokkrum heimsstofnum fugla eins og t.d. heiðlóu, spóa, sendling, sandlóu, skúm o.fl.

Í þessari skýrslu verður lögð áhersla á fugla yfir sumar, frá 15. maí til 15. ágúst. Ástæðan fyrir þessari skiptingu er að allir okkar varpfuglar ættu að vera komnir til landsins um 15. maí en sá síðasti (óðinshani) er að koma seinni partinn í maí. Krían kemur einnig seint en þær fyrstu er að koma seinni partinn í apríl og því oft fáar komnar í byrjun maí. Farfuglarnir byrja að tynast af landi brott um miðjan júlí en flestar tegundir ættu samt að vera eftir í byrjun ágúst. Eftir 15. ágúst verður erfitt að finna sumar tegundir eins og t.d. óðinshana, sandlóu o.fl.

Í töflum er fuglum gefið stig eftir því hversu miklar líkar eru á að sjá þá yfir sumarið (15. maí – 15. ágúst): 5 = algengir (100%), 4 = góðar líkur (um 100%), 3 = um 50% líkur, 2 = sést stundum (10-30%), 1 = hefur sést 1-2 á svæðinu.

Fyrir hvert aðalsvæði er gefið stig hversu líklegt er að sjá ákveðna tegund eftir sumar mánuðum (apríl-sept) og yfir vetur. Notuð er sama stigagjöf og hér fyrir ofan.

Taka skal fram að fjöldi tegunda á ákveðnu svæði er alltaf lágmarks tala þar sem fullnægjandi upplýsingar eru ekki til fyrir sum svæði og ekki er leitast við að skrá alla flækinga sem hafa sést á svæðunum.

Unnið var upp úr skýrslum og greinum og má finna þær heimildir í heimildaskránni í skýrslunni. Einnig var notast við óbirtar athuganir Náttúrustofu Vestfjarða og athuganir áhugafólks á fuglum á Vestfjörðum.

Í viðauka I er tegundalisti yfir fugla á Vestfjörðum og staða þeirra þ.e. varpfuglar, flækingar o.fl. Tegundalistinn er á íslensku, latínu og ensku.

Í viðauka II eru lög og reglugerðir sem tengjast fuglum á Íslandi.

Myndir í greinagerðinni eru teknar af Bóðvari Þórisssyni Náttúrustofu Vestfjarða.

Áhugaverðar tegundir

Evrópa

Tvær nokkuð algengar tegundir á Vestfjörðum, straumönd (*Histrionicus histrionicus*) og himbrimi (*Gavia immer*), eru sjaldgæfar eða sjást einungis sem flækingar í Evrópu. Straumönd er algeng með annesjum landsins yfir vetrarmánuðina og víða á Vestfjörðum er gott aðgengi að henni t.d. í Óshlíð og Arnarnesi í Ísafjarðardjúpi. Þegar fer að vora þá fer hún að sjást innar í fjörðum og við árósa. Kynjahlutfall hennar er skekkt og eru oft nokkrir karlfuglar um hvern kvenfugl. Atferli þeirra á vorin er því mikið sjónarspil. Karlfuglar byrja að fella fjaðrir í júlí og hópar þeir sig saman t.d. hafa sést 100 fuglar í Skálavík nær árlega.

Himbrimi (*Gavia immer*) verpir á hálendisvötnum á Íslandi. Hann verpir hvergi annar staðar í Evrópu að staðaldri en hér á landi. Himbrimi er á valista hér á landi og er ástæðan fyrir því að stofninn telur færri en 1000 fugla. Það þarf að hafa fyrir því að finna himbrima á vötnum en þó má finna nokkra saman síðsumars nálægt byggð eins og t.d. á Þiðriksvallarvatni í grennd við Hólmavík.

Duggönd (*Aythya marila*) og hávella (*Clangula hyemalis*) eru norðlægar tegundir og hafa margir evrópskir fuglaáhugamenn ekki séð þessa fugla í varpi. Duggönd er algeng í Bolungarvík en hún sést einnig á nokkrum láglendisvötnum á Vestfjörðum. Hávella sést aðallega á hálendisvötnum en einnig er hún á láglendisvötnum t.d. á Reykhólum og í Ísafjarðardjúpi.

Ameríka

Flestar þær tegundir sem eru hér á landi sjást í N-Ameríku en þar eru þær dreifðar. Fuglaáhugafólk frá N-Ameríku sér því fjölda af tegundum á litlu svæði á Íslandi sem annars gæti tekið það marga daga eða vikur til að sjá í sinni heimsálfu. Einnig eru hér aðrir stofnar (undirtegundir) en vestan hafs. Tegundir sem okkur finnast hversdagslegar eins og t.d. þúfuttlingur (*Anthus pratensis*), hrossagaukur (*Gallinago gallinago*), skógarþröstur (*Turdus iliacus*), sandlóa (*Charadrius hiaticula*) og tjaldur (*Haematopus ostralegus*) eru sjaldgæfar, dreifðar eða sjást ekki í N-Ameríku. Á Vestfjörðum væri örn (*Haliaeetus albicilla*) sennilega áhugaverðastur en einnig er auðvelt að finna sandlóu, steindepil (*Oenanthe oenanthe*), tjald og álft (*Cygnus cygnus*).

Komutími farfugla

Fyrstu dagsetningar á komum á komu ákveðna fuglategunda til landsins geta verið hátt í mánuði fyrir áður en þeir sjást á Vestfjörðum. Ástæðan fyrir því að þetta eru fáir fuglar og það eru mun færri fuglaskoðarar á Vestfjörðum en á þeim svæðum þar sem fuglarnir koma fyrst eins og á suðvestur horni landsins. Þegar stærri hópar koma til landsins á ákveðnum tegundum þá geta liðið einn til tveir dagar þangað til þeir sjást á Vestfjörðum, fyrst í Strandasýslu og Reykhólahreppi. Í töflu 1 eru fyrstu dagsetningar (meðaltal 1998-2006) á ákveðnum tegundum og eru upplýsingarnar teknar af heimasíðu Yann Kolbeinssonar <http://www.hi.is/~yannk>. Einnig eru fyrstu dagsetningar á fuglum sem sjást á Vestfjörðum (2005 og 2006) og svo þegar stærri hópar fara að sjást. Þessar

dagsetningar hafa fengist aðallega frá áhugafólki um fugla á Vestfjörðum og hefur Náttúrustofan haldið utan um þessi gögn.

Tafla 1. Komutími farfugla til landsins og Vestfjarða.

Farfuglar		1. dagsetning á tegund		Fuglar algengir
Ísl	Latína	Ísland	Vestfirðir	Vestfirðir
lómur	<i>Gavia stellata</i>	23. mars	16. mars	15. apríl
fýll	<i>Fulmarus glacialis</i>		20. febrúar*	1. apríl
álft	<i>Cygnus cygnus</i>	6. mars	10. mars	1. apríl
heiðagæs	<i>Anser brachyrhynchus</i>	3. apríl	26. apríl	óalgeng
grágæs	<i>Anser anser</i>	15. mars	27. mars	15. apríl
rauðhöfðaönd	<i>Anas penelope</i>	18. mars	2. apríl**	15. apríl
urtönd	<i>Anas crecca</i>	28. mars	2. apríl**	15. apríl
skúfönd	<i>Aythya fuligula</i>	28. mars	19. apríl***	1. maí
duggönd	<i>Aythya marila</i>	7. apríl	21. apríl***	1. maí
tjaldur	<i>Haematopus ostralegus</i>	10. mars	15. mars	1. apríl
sandlóa	<i>Charadrius hiaticula</i>	7. apríl	17. apríl	24. apríl
heiðlóa	<i>Pluvialis apricaria</i>	25. mars	23. apríl	28. apríl
lóuþræll	<i>Calidris alpina</i>	12. apríl	28. apríl	5. maí
hrossagaukur	<i>Gallinago gallinago</i>	2. apríl	19. apríl	26. apríl
jaðrakan	<i>Limosa limosa</i>	8. apríl	12. apríl	24. apríl
spói	<i>Numenius phaeopus</i>	18. apríl	30. apríl	5. maí
stelkur	<i>Tringa totanus</i>	24. mars	11. apríl	20. apríl
óðinshani	<i>Phalaropus lobatus</i>	6. maí	10. maí	15. maí
kjóí	<i>Stercorarius parasiticus</i>	11. apríl	12. maí	15. maí
hettumáfur	<i>Larus ridibundus</i>	18. mars	22. mars	31. mars
rita	<i>Larus tridactyla</i>		15. febrúar****	30. mars
kría	<i>Sterna paradisaea</i>	22. apríl	30. apríl	10. maí
lundi	<i>Fratercula arctica</i>	2. apríl	18. apríl	1. maí
þúfutittlingur	<i>Anthus pratensis</i>	6. apríl	28. apríl	5. maí
maríuerla	<i>Motacilla alba</i>	2. apríl	27. apríl	5. maí
steindepill	<i>Oenanthe oenanthe</i>	19. apríl	6. maí	10. maí
skógarþröstur	<i>Turdus iliacus</i>	21. mars	23. mars	15. apríl

Umferðarfuglar

helsingi		13. apríl	29. mars	1. maí
rauðbrystingur	<i>Calidris canutus</i>	6. apríl	1. maí	15. maí
sanderla	<i>Calidris alba</i>	25. apríl	15. maí	25. maí
tildra	<i>Arenaria interpres</i>	11. apríl	11. apríl	30. apríl

* Fýllinn fer að sjást við varpstaði um 20. febrúar.

** Staðfugl í Dýrafirði og fara að sjást fáeinir fuglar annars staðar undir lok mars.

*** Fuglar sjást á Syðradalsvatni í Bolungarvík.

**** Fyrstu riturnar sjást upp úr miðjum febrúar við varpstaði.

Tvær tegundir sjást lítið upp við landið yfir veturinn en hluti af stofninum heldur sig á grunnsævi og í kringum fiskibáta á miðum en þær eru rita og fyll. Þessar tegundir byrja að sjást í einhverju mæli við ströndina í lok febrúar. Fýllinn getur þó sést í fáeina daga við hreiðurstæðin sín í janúar og febrúar ef það eru hlýindi og ekki klaki í björgum.

Ein og ein súla sést í mars og fram að júní en hún verpir ekki á Vestfjörðum. Síðustu ár hafa þó sést stórir geldingshópar á Vestfjörðum snemma sumars.

Toppönd sést allt árið en hluti af stofninum hefur hér vetursetu, hversu stór er ekki vitað. Í lok mars fer henni að fjölga á ákveðnum svæðum en ekki vitað hvort um farfugla sé að ræða. Í byrjun apríl fara fáeinir fuglar að sjást á vötnum t.d. á Syðradalsvatni í Bolungarvík.

Álka, langvía og stuttnefja hafa hér vetursetu en þessir fuglar sjást ekki alltaf frá landi. Líklega má finna þá á báti nokkuð örugglega en fjöldinn getur verið misjafn.

Lómur sést allan veturinn en þó sjaldan margir. Hluti af stofninum fer suður á bóginn og ekki er vitað hvenær fyrstu fuglarnir koma tilbaka. Um miðjan mars fara fuglar að sjást daglega og heyrast í honum. Einnig eru nokkrir fuglar komnir í sumarþúning á þeim tíma.

Margar tegundir eru hér sem staðfuglar og er æðarfuglinn mest áberandi af þeim tegundum. Á einstökum svæðum má sjá stóra hópa af hávellum. Í fjörunni eru sendlingahópar en ekki er vitað hvort um íslenskan stofn sé að ræða.

Fuglaskoðun yfir sumar

Strandasýsla og Reykhólahreppur gefa vissa möguleika á fuglaskoðun og má sjá á þessum svæðum til samans um 60 tegundir á tveimur til þremur dögum. Svæðið er einnig fjölbreytt: eyjar og sker í Breiðafirði, þétt lundavarp í Grímsey, vatnafuglar á láglandi og hálendinu og svo örninn í Reykhólahreppi.

Til að sjá sem flestar tegundir er vorið og snemma sumars besti tíminn. Þá fara hér um umferðarfuglar og varpfuglarnir eru rétt byrjaðir að liggja á og þeir fyrstu komnir með unga. Einnig er mestur möguleiki á flækingum á vorin og haustin.

Atferlið hjá fuglum er einnig mjög áhugavert á vorin t.d. hjá lóm, flórgoða og vaðfuglum. Fuglaskoðunarhús er staðsett á Langavatni á Reykhólum og er tilvalið að fylgjast með atferlinu hjá fuglunum í þessu húsi.

Í byrjun júní og fram að mánaðarmótum júní-júlí liggja fuglar á eða þeir eru komnir með unga. Þeir eru ekki eins áberandi og um vorið og krefst því talsverðra þolinmæði til að finna fugla og fylgjast með þeim. En það er þess virði og er þessi tími einna skemmtilegastur fyrir fuglaljósmyndun. Síðsumars eru vaðfuglar komnir í fjöruna, bæði fullorðnir og ungar og því mikið líf á leirunum.

Mynd 2. Sandlóu ungar í Holtsoddanum.

Fuglaskoðun yfir vetur

Stærsti hluti vaðfuglastofnsins er farin af Vestfjörðum í lok september. Það er því ekki mikið að sjá af vaðfuglum í fjörum á Vestfjörðum frá október til mars.

Andfuglar eru áberandi meðfram strönd Vestfjarða yfir vetrarmánuðina má og þá helst nefna æður, straumönd og hávellu.

Dílaskarfur og toppskarfur dreifir sér um alla Vestfirði en það getur verið svæðisbundið hvar tegundirnar eru.

Snjótittlingar eru áberandi í byggð þegar kalt er í veðri og hvít jörð. Rjúpur eiga það til að koma niður í byggð en einnig má ganga að þeim vísam á vissum stöðum þar sem veiðar eru bannaðar.

Vetrargestir eru hér t.d. bjartmáfur. Hann er líklega í þúsunda tali á Vestfjörðum. Sjaldgæfari vetrargestir eru gráhegri, svartþröstur og silkitoppur.

Mynd 3. Svartpröstur að vorlagi á Vestfjörðum.

Í vetrarfuglatalningum á norðanverðum Vestfjörðum sjást um 30 tegundir á 2-3 dögum enda er birtutíminn stuttur. Það verður þó að teljast þokkalegt.

Búsvæði eða hvar eru fuglarnir

Á hörðum og gljúpum leirum er talsvert vaðfuglalíf á vorin: rauðbrystingur, tildra, lóupræll, sandlóa, jaðrakan, stelkur og tjaldur. Heiðlóa sést fyrst á vorin á leirum en heldur sig svo inn til landsins þegar snjóa leysir. Sanderla sést á nokkrum svæðum t.d. í Öfundarfirði og á Barðaströndinni. Sendlingur sækir einnig í leiruna en yfir vetur má sjá hann í grófari leirum og grýttri fjöru t.d. í botni Djúpafjarðar og á Lambadalseyri í Dýrafirði.

Í mýrlendi og tjörnum er: óðinshani, stelkur, lóupræll, hrossagaukur, þúfutittlingur, lómur og endur. Andartegundir eru: stökkönd, rauðhöfði, urtönd, skúfönd og duggönd.

Í mólendi og í klettahjöllum er: spói, heiðlóa, þúfutittlingur, steindepill, snjótittlingur, hrossagaukur, grágæs og rjúpa svo eitthvað sé nefnt.

Á lítt grónum svæðum er: kría, sandlóa, heiðlóa, spói, lóupræll og æður (æðarvarp víða). Inn á milli geta verið grónir blettir með stökum runnum (víðir eða birki) og þar gætu andartegundir orpið t.d. toppönd, rauðhöfði og urtönd.

Í skógi er: skógarþröstur, músarindill og auðnutittlingur. Í skógarjaðri, rjóðri og lágvöxnum skógi er þúfutittlingur og hrossagaukur.

Á hálendinu er himbrimi og hávella við vötn og fisksælar tjarnir. Álftr er á vötnunum og á stökum stað sést gulönd í varphugleiðingum. Góðar líkur eru á að sjá snjótittling og heiðlóu á hálendinu og sendling við blaut svæði.

Við björgin er langvía, stuttnefja, álka, rita og fýll. Lundi er við nokkur björg en aðallega er hann á eyjum t.d. Grímsey. Á stökum stað við björgin má finna hrafn, mariuerlu og fálka í fæðuleit.

Mynd 4. Lundi í Grímsey á Steingrímsfirði.

Norðanverðir Vestfirðir

Undirsvæðin eru: Dýrafjörður, Önundarfjörður, Súgandafjörður, Skutulsfjörður, Álftafjörður, Hnífsdalur, Bolungarvík og Skálavík.

Hægt er að skoða öll þessi svæði á einum degi og því hægt að sjá á milli 40 og 50 tegundir yfir sumartímamann.

Nokkrar tegundir eru algengar yfir veturinn en teljast sjaldgæfar þegar komið er fram á mitt sumar en það eru dílaskarfur, toppskarfur og bjartmáfur. Straumönd er algeng flesta mánuði á árinu en kollan sést lítið í júní og júlí.

Dýrafjörður

Einkennisfugl Dýrafjarðar væri líklega æðarfugl en nokkur stór vörp eru í firðinum. Þessi æðarvörp eru flest friðlýst og því ekki heimil umferð um vörpin frá 15. apríl til og með 14. júlí ár hvert nema með leyfi landeigenda. Fuglalífíð er oft fjölskrúðugt í þessum vörpum, t.d. má líklega finna auðveldlega 20 tegundir á Mýrum.

Meðfram ströndinni eru talsvert af vaðfuglum og má finna tildrur og rauðbrysting frá 10. maí og fram í júní. Sanderla sést líka í Dýrafirði en mun minna er af henni þar en í Önundarfirði.

Aðal skoðunarstaðurinn í Dýrafirði er við Lambadalseyri en þar má finna flestar tegundir sem sjást í firðinum. Innan við Dýrafjarðarbrúna hefur sést álkuhópur síðustu ár yfir sumarið og er þetta frekar óvenjulegur staður á þessum tíma. Ein og ein langvía hefur haldið sig með hópnum.

Dýrafjörðurinn er einnig einn besti staðurinn til að finna gulönd yfir vetur en hún er þarna allan veturinn og fram í byrjun sumars. Aðallega sést hún við Dýrafjarðarbrúna en einnig inni í botni og við Hólalón (Þingeyrarflugvöllur).

Á Seftjörn í Haukadall er einna þéttasta varp hettumáfs á Vestfjörðum. Á tjörninni er einnig skúfönd, óðinshannar, stökkönd (*Anas platyrhynchos*) og grágæs. Lómur sést oft þarna en hann verpur t.d. á Hólalóni sem er við Þingeyrarflugvöllinn.

Önundarfjörður

Einkennisfugl Önundarfjarðar væri líklega stelkur en snemma sumars er hátt í 1000 stelkar á leirunum. Einnig er sandlóan áberandi en þétt varp er á Holtsodda. Rannsóknir hafa verið á sandlóu í Önundarfirði síðustu ár og hafa um 500 fuglar verið merktir.

Jaðrakan er nokkuð áberandi í Önundarfirði en hann er tiltölulega nýr landnemi á norðanverðum Vestfjörðum. Í dag eru a.m.k. 20 varppör í firðinum og nokkrir einstaklingar eru litmerktir. Saga þeirra er því velþekkt þ.e. hvar þeir hafa sést á vetrar- og sumarstöðum. Hafa nokkrir fuglar sést á hverju ári síðan 2003, bæði á Vestfjörðum og erlendis.

Mynd 5. Sandlóa í Holtsodda.

Mynd 6. Kriur að kljást á Holtsodda í Önundarfirði í kvöldsólinni.

Óðinshanar eru algengir í firðinum og safnast þeir saman síðsumars inni í botni Önundarfjarðar, hafa sést á milli 100-200 fuglar í hóp.

Umferðarfuglar eru áberandi seinni partinn í maí: um 1000 rauðbrystingar, 400 tildirur og 100 sanderlur.

Stórt kríuvarp er í Holtsodda og hefur varpið verið allt að 500 varppör.

Æðarfugl er áberandi og eru nokkur stór vörp á svæðinu og þau flest friðlýst.

Auðvelt er að finna rauðhöfða og urtendur og eru þær áberandi síðsumars í fjaðrafelli í botni fjarðarins.

Súgandafjörður

Fjörðurinn er þröngur og því auðvelt að sjá fugla yfir allan fjörðinn. Fuglalífíð er mest inni í botni og svo við Suðureyri. Töluvert er af hávellu í firðinum fram á vor og hugsanlega í byrjun sumars. Svæðið er minna þekkt miðað við önnur svæði í kring og því má búast við að það sjáist fleiri tegundir með nær 100% vissu en gefnar eru upp í töflu 1.

Skutulsfjörður

Töluvert fuglalíf er á leirunum inni í botni fjarðarins. Síðustu fimm ár hefur a.m.k. einn albínóastelkur sést í botni fjarðarins og stundum upp í þrjá í einu. Vorið 2006 sást amerísk korpönd (*Melanitta fusca*) sem er sjaldgæfur flækingur á Íslandi.

Fjölbreytt fuglalíf er í kringum tjarnirnar við flugvöllinn og verpa þar allt að fjögur pör af lóm.

Í Tunguskógi má ganga að vísu rjúpum yfir vetur en einnig er þar oft músarindill.

Hnífsdalur

Fyrir innan byggðina í Hnífsdal er votlendi meðfram ánni. Þar eru lóuþrælar, óðinshanar og hrossagaukar. Brattar hlíðar eru báðum megin í dalnum og má líklega auðveldlega finna steindepil og snjótittling í varpi.

Frá Hnífsdal til Bolungarvíkur er farið um Óshlíð. Töluvert fýlsvarp er í Óshlíðinni en einnig hvítmáfs- og svartbaksvarp. Straumendur og skarfar eru algengir meðfram Óshlíðinni yfir vetur og því gott aðgengi til að skoða fuglana. Þeir eru einnig tiltölulega gæfir á þessu svæði miðað við hvað þessir fuglar geta verið styggir.

Bolungarvík

Aðdráttarafl Bolungarvíkur varðandi fugla er Syðradalsvatnið. Óvíða má finna fleiri duggendur á láglandisvatni á Vestfjörðum. Mest er þó af toppönd á vatninu. Stökum sinnum sést himbrimi á vorin eða snemma sumars. Í fuglaskoðunarferð á vegum Náttúrustofu Vestfjarða og Heilsubæjar Bolungarvíkur þann 23. maí 2005, sáust 24

tegundir á Syðradalsvatni og nærsvæði en auðveldlega hefði mátt bæta við sex tegundum með því að skoða sjávarsíðuna.

Mynd 7. Álfir á Syðradalsvatni í Bolungarvík að haustlagi.

Tiltölulega auðvelt er að finna straumendur með unga síðsumars við útfall vatnsins.

Gott net fuglaskoðara er í Bolungarvík og nærsvæði og fást því oft fréttir af flækingum eða sjaldgæfum varpfuglum á Vestfjörðum og/eða á Íslandi.

Skálavík

Skálavík er einn besti staðurinn til að finna straumandasteggi í fjaðrafelli (mynd 8). Best er að finna þá seinni partinn í júní eða byrjun júlí en það geta verið allt að 150 fuglar í Skálavík.

Mynd 8. Straumendur í Skálavík.

Álftafjörður

Við tjörnina á Langeyri er talsvert fuglalíf: kría, hettumáfur, stelkur, óðinshani o.fl. Innar í Álftafirði er birkikjarr og þar má líklega finna rjúpur, músarindil og hugsanlega auðnutittling en það hefur reyndar ekki verið kannað.

Tegundalisti yfir fugla á norðanverðum Vestfjörðum

Í töflu 2 er fuglum gefið stig eftir því hversu miklar líkar eru að sjá þá yfir sumarið (15.mái –15. ágúst).

5 = algengir (100%), 4 = góðar líkur (um 100%), 3 = um 50% líkur, 2 = sést stundum 10-30%), 1 = hefur sést 1-2 á svæðinu.

Flækingar sjást yfirleitt á vorin og haustin en yfir vetur eru dílaskarfar og bjartmáfar algengir.

Neðst í töflu 2 er tekið saman hversu margar tegundir er hægt að sjá með um 100% öryggi á einum degi (stig 4 og 5).

Einnig er tekið saman hversu margar tegundir væru hægt að sjá með 50% öryggi (stig 3) og umferðarfugla á vorin og svo heildarfjöldi tegunda sem hafa sést á svæðunum.

Tafla 2. Norðanverðir Vestfirðir.

Varpfuglar á Íslandi	Dýrafj	Ön.fj.	Súg.fj.	Skut.fj.	Bol.	Álftafj.	Samtals
lómur	5	4		4	4	4	5
himbrimi	3			2	2		3
flórgoði					1		1
toppskarfur	2	2	2	2	2	2	2
dílaskarfur	2	2	2	2	2	2	3
fýll	4	4	4	4	5	4	4
súla			2		2		2
álft	4	4	4	4	4	4	4
heiðagæs	2	2	2	2	2	2	2
grágæs	4	4	4	4	4	4	4
helsingi*	2	2	2	2	2		2
brandönd				1	1		1
rauðhöfðaönd	4	4	3	4	4	3	4
urtönd	4	4	3	4	4	3	4
stökkönd	5	5	4	4	4	4	5
gargönd	2				1		1
grafönd		1			1		1
skeiðönd					1		1
skúfönd	4	3		4	4	3	4
ðuggönd	3	3		3	4		4
æður	5	5	5	5	5	5	5
straumönd	4	4	4	4	4	3	4
hávella	3	3	3	3	3	3	3
toppönd	4	4	4	4	5	4	4
gulönd	3	3	3	3	2	2	3
örn							2
smyrill	3	3	3	3	3	3	3
fálki	3	3	3	3	3	3	3
rjúpa	4	3	3	3	3	3	4
tjaldur	5	4	4	4	4	4	4
sandlóa	5	5	4	4	4	4	5
heiðlóa	4	4	4	4	4	4	4
sendlingur	3	3	3	3	2	3	4
lóuþræll	4	4	3	3	3	3	4
hrossagaukur	4	4	4	4	4	4	4
jaðrakan	4	4		2	4		4
spói	4	4	4	3	4	3	4
stelkur	4	5	4	4	4	4	5
óðinshani	4	4	3	3	4	3	4

kjóí	3	3	3	2	2	2	3
hettumáfur	5	5	4	4	4	4	4
stormmáfur				2			2
sílamáfur		1		1			1
silfurmáfur				2	2		2
hvítmáfur	4	4	4	4	4	4	4
svartbakur	4	4	4	4	4	4	4
rita	3	3	3	3	4	3	4
kría	4	4	4	4	4	4	5
teista	3	3	3	2	3	2	4
álka	4	2	2	2	2	2	4
langvía	3	2	2	2	2	2	3
lundí	2	2	2	2	2	2	3
snæugla	1						1
brandugla	1	1			1	1	1
þúfutittlingur	4	4	4	4	4	4	5
maríuerla	4	4	4	4	4	4	4
músarindill	4	3	3	4	3	4	4
steindepill	4	4	4	4	4	4	4
skógapröstur	4	4	4	4	4	4	4
hrafn	4	4	4	4	4	4	4
stari**		2		2			2
auðnutittlingur	4	3	3	3	2	2	4
snjótittlingur	4	4	4	4	4	4	4
Umferðar fuglar							
margæs	2	1		1	1		1
rauðbrystingur	5	4		4	2	4	4
tildra	4	4		4	3	3	4
sanderla	3	4		3	3		4
Aðrir fuglar							
gráhegri	2	1	2	2	2	2	2
kanadagæs	1				2		1
æðarkóngur	3	2	1	2	2	3	3
amerísk korpönd				1			1
hvinönd	2						2
rákönd	2	2		2	2		2
ljóshöfði					1		1
bleshæna					1		1
lappajaðrakan		1					1

fjöruspói	1	1					1
vepja					2		2
bjartmáfur	3	3	4	4	4	4	4
ísmáfur		1					1
dvergmáfur				1			1
haftyrðill	2	2	2	2	2	2	2
landsvala		1			2		2
krossnefur					1		1
silkitoppa	2		2		2		2
hettusöngvari	1						1
svartþröstur	2	2		2	2		2
gráþröstur	2						1
glóbrystingur				1			1
Samtals um 100 %	34	29	23	27	31	23	38
Samtals um 50%	12	13	15	12	7	13	9
Umferðafuglar	2-4	3-4	1-3	3-5	2-4	2-4	3-5
Samtals allir fuglar	70	68	52	68	78	55	90

* Lítil varpstofn á Íslandi, að mestu umferðarfugl.

** Hefur orpið á Ísafirði en er nú flækingur á Vestfjörðum.

Heiðagæs er sjaldgæfur varpfugl á Vestfjörðum og verpir líklega ekki á þessu tiltekna svæði. Það sama á við um flórgoða, branduglu og snæuglu. Dilaskarfur og toppskarfur eru vetrargestir á norðanverðum Vestfjörðum en hugsanlegt er að fáeinir dilaskarfar sjáist fram á sumar. Það gætu verið litlar lundabyggðir á þessu svæði og nokkur álkupör.

Eins og sést í töflu 2 þá hafa sést fjölmargar tegundir og það mætti líklega auðveldlega finna 40 tegundir á einum til tveimur dögum á svæðinu.

Tegundir eftir mánuðum á norðanverðum Vestfjörðum

Í töflu 3 eru líkur á því að sjá ákveðna tegund eftir mánuðum. Sjaldgæfir flækingar eru ekki í töflunni.

Fuglar sem sjást í hverri heimsókn á svæðinu = 5

Fuglar sem sjást í meiri en helming heimsókna á svæðinu = 4

Fuglar sem sjást um í helming heimsóknar á svæðinu = 3

Fuglar sem sjást stöku sinnum (um 10-30% heimsókna) = 2

Fuglar sem hafa sést en eru sjaldgæfir = 1

Tafla 3. Líkur á að sjá ákveðna tegund eftir sumarmánuðum og yfir vetur.

	Apríl	Mái	júní	júlí	ágúst	sept	Vetur
lómur	4	5	5	5	5	4	2
himbrimi	2	2	1	1	1	2	1
flórigoði		1					
toppskarfur	2					1	2
dílaskarfur	4	2	1			3	5
fýll	5	5	5	5	5	5	3
súla		2	2				
álft	5	5	5	5	5	5	3
heiðagæs		2	2			2	
grágæs	4	5	5	5	5	5	1
rauðhöfðaönd	4	4	4	4	5	4	3
urtönd	4	4	4	4	5	4	2
stokkönd	5	5	5	5	5	5	5
skúfönd	3	5	5	5	5	5	1
duggönd	2	5	5	5	5	5	1
æður	5	5	5	5	5	5	5
straumönd	5	5	3	5	4	4	5
hávella	5	4	3	3	3	3	5
toppönd	5	5	5	5	5	5	5
gulönd	3	3	2	2	2	2	4
örn	2	1				2	2
smyrill	2	3	3	3	3	3	1
fálki	2	1	1	1	1	1	1
rjúpa	2	2	1	1	1	1	3
tjaldur	5	5	5	5	5	5	5
sandlóa	3	5	5	5	5	3	5
heiðlóa	3	5	5	5	5	5	5
sendlingur	4	4	2	2	2	3	3
lóupræll	2	4	4	4	4	4	1
hrossagaukur	2	5	5	5	5	5	2
jaðrakan	2	5	5	5	5	4	
spói	1	5	5	5	5	2	
stelkur	5	5	5	5	5	5	2
óðinshani		4	5	5	5	2	
kjóí		2	2	2	2	1	
hettumáfur	5	5	5	5	5	5	2
sílamáfur		2					
silfur máfur							1
hvítmáfur	5	5	5	5	5	5	5

svartbakur	5	5	5	5	5	5	5
rita	5	5	5	5	5	5	2
kría		4	5	5	4	1	
teista	3	2	2	2	2	2	3
álka	2	2	3	3	3	2	2
langvía	2	2	2	2	2	2	2
stuttnefja	1	1	1	1	1	1	1
lundí		1	1	1	2	1	
brandugla							1
þúfutittlingur	1	5	5	5	5	3	
maríuerla	1	5	5	5	5	3	
músarindill	3	3	3	3	3	3	3
steindepill	1	5	5	5	5	3	
skógapröstur	5	5	5	5	5	5	1
hrafñ	5	5	5	5	5	5	5
auðnutittlingur	3	3	3	3	3	3	2
snjóttittlingur	3	3	3	3	3	3	4
Aðrir fuglar							
rauðbrystingur	1	4	2		2	2	
tildra	3	5	3	2	1	3	
sanderla		3	2		1		
bjartmáfur	4	4	2			3	5
Samtals stig 5	15	27	27	28	28	18	12
Samtals stig 4	5	8	3	3	3	6	2
Samtals stig 3	10	6	9	7	7	12	7
Samtals stig 2	11	7	8	6	7	8	11
Samtals stig 1	7	5	5	5	6	9	12
Samtals fjöldi tegunda	48	53	52	49	51	53	44

Það má reikna með því að það sjáist 30-40 tegundir á einum degi ef t.d. fjögur svæði eru skoðuð. jafn margar tegundir og gefið er upp fyrir þrjú efstu stigin, á einum degi, ef a.m.k. fjögur svæði eru skoðuð. Fyrir má væri þetta þá 41 tegund.

Ísafjarðardjúp

Miðsvæðið er í kringum Heydal í Mjóafirði og Reykjanes. Út frá þessu stöðum er auðvelt að sjá yfir 40 tegundir á einum degi yfir sumarið. Önnur svæði eru: Skötufjörður, Vatnsfjörður og Nauteyri.

Gott aðgengi er til að sjá flesta tegundir á svæðinu því hægt er að keyra frá fjöru til fjalls, meðfram strönd og vatni en líka eru víðar volgrur sem laða að fugla yfir vetrartímann. Fjórar eyjar eru innan svæðisins: Æðey, Borgarey, Hrótey og Vigur. Hægt er að heimsækja þær af báti frá Bolungarvík eða Ísafirði en einnig væri möguleiki að fara frá Reykjanesi.

Skötufjörður

Við Hvítanesið eru oft straumendur en einnig sést æðarkóngur á hverju vori rétt innan við Hvítanesið, Hestfjarðarmegin. Inni í botni Skötufjarðar er lítil tjörn og hefur verið þar hávellupar síðustu ár.

Mynd 9. Blendingur á milli æðarkóngs og æðarfugls.

Dílaskarfur sést stundum yfir sumarið í Skötufirði en þeir eru sjaldgæfir í Djúpinu yfir sumartímann.

Mjóifjörður

Mjóifjörður einkennist af gjöfum vötnum og ám en einnig kletthjöllum og gljúfrum sem eru góðir bústaðir fyrir ránfugla. Góðar líkur er að sjá fálka og smyrta án þess þó að

vita um varpstaði þeirra. Gulendur og himbrimar eru fuglar sem ekki er hægt að ganga að vísu en Mjóifjörðurinn er þó einna líklegasti til að finna þessa fugla.

Lundi sést á vorin og síðsumars en einnig má hitta á hann við Hrótey yfir sumarið. Einn af betri stöðum til að finna auðnutittlinga er í Heydal í Mjóafirði.

Rjúpur eru vandfundnar þegar þær eru farnar að liggja á og/eða komnar með unga. Þær hafa þó oft sést við göngustíga inni í Heydal.

Yfir sumarið mætti sjá á einum degi 37 tegundir í Mjóafirði, frá fjöru til fjalls. Sex tegundir til viðbótar væri hugsanlegt að sjá eða um 50% líkur fyrir hverja tegund. Tvær aðrar mætti sjá um mánaðarmótin maí-júní en það væru rauðbrystingur og tildra.

Til að sjá sem flestar tegundir þyrfti að skoða sjóinn vel og strandsvæðið. Fara upp í Laugardal og skoða vötnin. Inni í Heydal og Botnsdal gætu bæst við auðnutittlingur, músarindill, rjúpa og e.t.v. ránfuglar. Við Hrótey gætu sést lundi og aðrir svartfuglar. Við Hvaleyri hefur sést æðarkóngur.

Uppi á Eyrarfjalli mætti finna sendling í varpi. Einnig er hugsanlegt að þar sjáist himbrimar.

Reykjanes og Vatnsfjörður

Nokkuð fjölbreytt fuglalíf er á Reykjanesi og nærliggjandi svæðum t.d. í Vatnsfirði. Á Reykjanesi eru litlar tjarnir en inni í Vatnsfirði eru vötn bæði niður á láglendi og innar í dalnum. Vötnin í Vatnsfirði eru með flestar ef ekki allar fuglategundir sem verpa í kringum vötn á Vestfjörðum.

Mynd 10. Lómur á tjörn á Reykjanesi.

Einkennandi fyrir fuglalífið á Reykjanesi er hvað stutt er á milli hefðbundna búsvæða sem væru niður á láglandi og þeirra sem væru í efri hlíðum fjalla. Innan 100 m mætti því finna stelk, skúfönd, hávellu, steindepil og snjótittling. Hávellan er algengur varpflugl á hálendinu og því ekki margir staðir á láglandi sem hún verpir á. Á Reykjanesi hefur aftur á móti fundist hreiður hjá henni.

Einkennilegasta varpið á Reykjanesi er teistuarvp við sundlaugina. Ekki hefur fundist nákvæmlega hvar hreiðrið er en teistan hefur sést oft á sundlaugarbakkanum með síli í kjaftinum og ekki er hún að veiða það í sundlauginni.

Í Vatnsfirði er votlendissvæði við Sveinhúsavatnið. Töluvert fuglalíf er í votlendinu og á vatninu. Innar í dalnum eru himbrimavötn og er gott aðgengi að þeim.

Auðveldlega má sjá 32 tegundir á þessu svæði á einum degi og hugsanlega 10 til viðbótar.

Góður skoðunarhringur á bíl, er á milli Reykjanes og Heydals en hægt er að keyra inn Ísafjörðinn og fara yfir Eyrarfjall og til Heydals. Skoða síðan Vatnsfjörð á leiðinni tilbaka. Með þessum hring ætti að vera hægt að sjá um 40 tegundir og hugsanlega upp í 50 tegundir. Einnig má fara í gönguferðir á Reykjanesinu og í Vatnsfirði.

Í töflu 4 er Reykjanesið og Vatnsfjörður saman þar sem stutt er á milli þessa svæða og það verður styttra með brú yfir Reykjarfjörð sem verður líklega tilbúin á árunum 2008-2009.

Nauteyri í Ísafirði

Töluvert af vaðfugli er við Hundatanga á Nauteyri á vorin. Rauðbrystingur er á sama stað á vorin og hafa sést um 2500 fuglar í einum hóp.

Í votlendinu við Hundatanga verpa lómur og andfuglar.

Algegnnt er að sjá spóa, kjóa, sandlóur og heiðlóur meðfram veginum frá Arngerðareyri og að Kaldalóni.

Tegundalisti í Ísafjarðardjúpi

Í töflu 4 er fuglum gefið stig eftir því hversu miklar líkar eru að sjá þá yfir sumarið (15.maí –15. ágúst).

5 = algengir (100%), 4 = góðar líkur (um 100%), 3 = um 50% líkur, 2 = sést stundum 10-30%), 1 = hefur sést 1-2 á svæðinu.

Tafla 4. Fuglar í Ísafjarðardjúpi yfir sumar.

	Skötuf	Mjóifj	Reykjan	Nauteyri	Allt
lómur		4	4	4	4
himbrimi		3	4		4
toppskarfur	2	2	2	2	2
dílaskarfur	2	2	2	2	2
fýll	4	4	4	4	4
álft	4	4	4	4	4
grágæs	4	4	4	4	4
rauðhöfðaönd	3	4	4	3	4
urtönd	3	4	4	3	4
stokkönd	4	4	4	4	4
skúfönd			4	3	4
duggönd		4	4		4
æður	5	5	5	5	5
straumönd	3	4	3	3	4
hávella	4	3	4	3	4
toppönd	4	4	4	4	4
gulönd	2	4	3	2	4
örn	3	3	3	2	3
smyrill	3	4	3	3	3
fálki	3	3	3	3	3
rjúpa	3	4	3	4	4
tjaldur	4	4	4	4	4
sandlóa	4	4	4	5	4

heiðlóa	4	4	4	4	4
sendlingur	2	4	3	3	4
lóupræll	2	4	4	4	4
hrossagaukur	4	4	4	4	4
jaðrakan	2	3	3	3	3
spói	3	4	3	3	4
stelkur	4	4	4	4	4
óðinshani	3	4	4	3	4
kjóí	2	2	4	3	4
hettumáfur	4	4	4	4	4
hvítmáfur	4	4	4	4	4
svartbakur	4	4	4	4	4
rita	2	3	3	2	4
kría	4	4	4	4	4
teista	2	4	4	2	4
álka	2	2	2	2	3
langvía	2	2	2	2	3
lundi	2	3	4	3	4
þúfutittlingur	4	4	4	4	4
maríuerla	4	4	4	4	4
músarindill	4	4	3	3	4
steindepill	4	4	4	4	4
skógapröstur	4	4	4	4	4
hrafñ	4	4	4	4	4
auðnutittlingur	2	4	2	2	4
snjótittlingur	4	4	4	4	4
Aðrir fuglar					
rauðbrystingur		3	4	5	4
tildra		3	4	4	4
æðarkóngur	2	2	2	2	3
bjartmáfur	3	3	3	3	3
Samtals um 100%	23	37	34	24	41
Samtals um 50%	10	7	11	15	8
Umferðarfuglar	1-2	2-3	2-4	2-4	2-4
Samtals allar teg.	50	56	58	55	61

Tegundir eftir mánuðum í Ísafjarðardjúpi

Í töflu 5 eru líkindi við sjá ákveðnar tegundir eftir mánuðum.

Fuglar sem sjást í hverri heimsókn á svæðinu = 5

Fuglar sem sjást í meiri en helming (~75%) heimsókna á svæðinu = 4

Fuglar sem sjást um í helming heimsókna á svæðinu = 3

Fuglar sem sjást stöku sinnum (10-30% heimsókna) = 2

Fuglar sem hafa sést en eru sjaldgæfir = 1

Tafla 5. Líkindi að sjá tegundir eftir mánuðum í Ísafjarðardjúpi.

	Apríl	Maí	Júní	Júlí	ágúst	Sept	Vetur
lómur	4	5	5	5	4	4	3
himbrimi	3	4	5	5	5	4	2
toppskarfur	2	1				1	3
dílaskarfur	4	3	1	1	1	3	5
fýll	3	4	4	4	4	4	1
álft	5	5	5	5	5	5	2
grágæs	3	5	4	4	4	4	1
rauðhöfðaönd	3	3	3	3	3	3	1
urtönd	3	3	3	3	3	3	3
stokkönd	5	5	5	5	5	5	5
skúfönd	2	4	4	4	4	4	1
duggönd	2	3	3	3	3	3	1
æður	5	5	5	5	5	5	5
straumönd	3	3	3	2	3	3	3
hávella	3	3	3	3	3	3	3
toppönd	4	4	4	4	4	4	3
gulönd	2	3	3	2	2	3	2
örn	2	2	2	2	2	2	2
smyrill	2	3	3	3	3	3	2
fálki	2	2	2	2	2	2	2
rjúpa	3	4	3	2	2	2	2
tjaldur	4	4	4	4	4	4	2
sandlóa	2	4	4	3	4	2	
heiðlóa	3	4	4	4	4	4	1
sendlingur	3	3	2	2	2	3	3
lóuþræll	2	3	3	3	3	2	
hrossagaukur	3	4	4	4	4	4	2
jaðrakan	1	3	3	3	3	2	
spói	1	4	4	4	4	2	

stelkur	4	4	4	4	4	4	1
óðinshani		3	4	4	4	2	
kjóí		2	3	3	3	2	
hettumáfur	3	3	3	3	3	3	1
hvítmáfur	4	4	4	4	4	4	4
svartbakur	4	4	4	4	4	4	4
rita	2	2	2	2	2	2	1
kría	1	3	4	4	4	4	0
teista	2	3	3	3	3	3	2
álka	2	2	2	2	2	2	2
langvía	2	2	2	2	2	2	2
lundi	1	3	3	3	3	3	
þúfutittlingur	1	3	4	4	4	3	
maríuerla	1	4	4	4	4	4	
músarindill	3	3	3	3	3	3	3
steindepill	1	3	4	4	4	4	
skógapröstur	4	4	4	4	4	4	3
hrafn	3	3	3	3	3	3	3
auðnutittlingur	3	3	3	3	3	3	3
snjótittlingur	3	3	3	3	3	3	4
Aðrir fuglar							
rauðbrystingur	1	4	3		2		1
tildra	3	4	3	2	3	2	1
æðarkóngur	2	2					2
bjartmáfur	3	3	1			3	3
Samtals stig 5	3	5	5	5	4	3	3
Samtals stig 4	8	17	18	17	19	16	3
Samtals stig 3	18	23	20	16	17	18	12
Samtals stig 2	14	7	6	10	9	13	13
Samtals stig 1	8	1	2	1	1	1	11
Samtals fjöldi teg.	51	53	51	49	50	51	42

Steingrímsfjörður og nágrenni

Lundi er líklega einkennisfugl Steingrímsfjarðar en á bilinu 30-40 þúsund pör verpa í Grímsey. Fjöl margar aðrar tegundir verpa á svæðinu og er Grímsey líklega einn af fáum stöðum á Vestfjörðum þar sem eftirfarandi máfategundir verpa á sama svæði: hvítmáfur, svartbakur, silfurmáfur og sílamáfur. Einnig er rituvarp í eygni og í Þursanum. Fáein pör af toppskarferu eru í Þursanum.

Mynd 11. Ungur litmerktur örn í Steingrímsfirði. Fyrsta endurheimta af litmerktum erni.

Fjöldmörg gjöful vötn og ár eru við Steingrímsfjörð og nágrenni og fuglalífið því fjölbreytt. Aðgengi að þessum vötnum er þökkalegt og má fara upp Tröllatunguheiði, Steingrímsfjarðarheiði og Bjarnafjarðarháls á bíl. Á vötnunum má finna himbrima, hávellur og hugsanlega gulendur. Duggendur eru uppi á Trékyllisheiði en sá vegslóði, sem liggur þar, er ófær yfir langan tíma.

Við Tungugröf má finna skúfönd, duggönd, jaðrakan, stelk o.fl. vaðfugla. Áltir safnast saman við Tungugröf á vorin og á svo á haustin í fjaðrafelli.

Reynt hefur verið að koma upp teistuarpi við Kirkjuból í Steingrímsfirði og hefur það gengið þökkalega.

Umferðarfuglar fara um svæðið og má oft sjá heiðargæsir og helsingja á vorin. Fáeinir heiðagæsir verpa á svæðinu en hún er sjaldgæfur varpfugl á Vestfjörðum.

Hvar sem er í Steingrímsfirði getur verið miðsvæði fyrir fuglaskoðun því stutt er í allar áttir: Grímsey, Árneshrepp, Hrutafjörð, Tröllatunguheiði og Reykhólahrepp.

Innan Strandasýslu mætti líklega sjá um 40 tegundir á einum degi og bæta nokkrum við með því að skreppa til Reykhóla. Líklega gætu vanir fuglaskoðarar og vel skipulagðir séð 50 tegundir á svæðinu að meðtalinni Reykhólasveitinni.

Í töflu 6 er fuglum gefið stig eftir því hversu miklar líkar eru að sjá þá yfir sumarið (15.maí–15. ágúst) og eftir sumarmánuðum.

5 = algengir (100%), 4 = góðar líkur (um 100%), 3 = um 50% líkur, 2 = sést stundum 10-30%), 1 = hefur sést 1-2 á svæðinu.

Tafla 6. Tegundir í Strandasýslu og líkindi að sjá þær eftir mánuðum.

Tegundir	Strandas.	Apríl	Mái	Júní	Júlí	Ágúst	Sept	Vetur
lómur	4	2	4	4	4	4	3	2
himbrimi	4	2	3	3	3	3	3	2
toppskarfur	4	3	4	4	4	4	4	3
dílaskarfur	3	3	2	2	2	2	3	4
fýll	4	4	4	4	4	4	4	2
álft	4	4	4	4	4	4	4	2
heiðagæs	3	2	2	2	2	2	2	1
grágæs	4	3	4	4	4	4	4	2
rauðhöfðaönd	3	2	2	2	2	2	2	1
urtönd	4	3	3	3	3	3	3	1
stokkönd	4	5	5	4	5	5	5	5
skúfönd	4	3	4	4	3	4	4	
duggönd	4	3	4	4	3	4	4	
æður	5	5	5	5	5	5	5	5
straumönd	4	4	4	3	3	4	4	5
hávella	4	4	4	4	4	4	4	4
toppönd	4	5	5	5	5	5	5	4
gulönd	4	3	3	2	2	2	2	3
örn	2	2	2	2	2	2	2	2
smyrill	2	2	2	2	2	2	2	2
fálki	2	2	2	2	2	2	2	2
rjúpa	3	2	2	2	2	2	2	2
tjaldur	4	5	5	5	5	5	5	2
sandlóa	4	3	5	5	5	5	3	
heiðlóa	4	4	5	5	5	5	5	1
sendlingur	4	4	4	4	4	4	4	5
lóupræll	4	2	4	4	3	3	4	1
hrossagaukur	4	3	5	5	5	5	3	2
jaðrakan	4	3	5	5	5	5	4	
spói	4	1	4	5	5	4	2	
stelkur	4	5	5	5	5	5	5	1
óðinshani	3		3	3	3	3	3	
kjóí	4	1	3	4	4	4	2	
hettumáfur	4	4	4	4	4	4	4	1
sílamáfur	3	1	3	3	3	3	3	

silfurmáfur	4	2	3	3	3	3	3	2
hvítmáfur	4	5	5	5	5	5	5	5
svartbakur	4	5	5	5	5	5	5	5
rita	4	4	4	4	4	4	4	1
kría	4	1	4	5	5	5	2	
teista	4	4	4	4	4	4	4	4
álka	4	3	3	3	3	3	2	2
langvía	3	2	3	3	3	3	3	2
stuttnefja	2	2	2	2	2	2	2	2
lundi	5	4	5	5	5	5	1	
brandugla	2	2						1
þúfutittlingur	4	4	5	5	5	5	3	
maríuerla	4	4	4	4	4	4	3	
músarindill	3	4	4	4	4	4	4	3
steindepill	4	4	4	4	4	4	4	
skógapröstur	4	5	5	5	5	5	4	2
hrafñ	4	4	4	4	4	4	4	4
auðnutittlingur	2	4	4	4	4	4	4	4
snjótittlingur	4	3	3	3	3	3	3	5
Aðrir fuglar								
helsingi	2	1	3				2	
rauðbrystingur	4	3	5	1		3		
tildra	4	4	5	3	1	3	2	1
sanderla	1							
Samtals um 100%	49	24	35	35	32	35	27	13
Samtals um 50%	8	12	10	9	12	9	13	3
Umferðarfuglar	3-5	3	3	2	1	2	2	1
Samtals allar teg.	85	53	53	53	53	53	53	41

Reykhólahreppur

Afar fjölskrúðugt fuglalíf er í Reykhólahreppi og verpa þar tvær sjaldgæfar tegundir á landinu og líklega hvergi annars staðar á Vestfjörðum en það eru brandugla og flórgoði. Skeiðönd hefur einnig reynt varp en ekki hefur orðið vart við hana síðustu ár.

Mynd 12. Jaðrakon að hrekja burt branduglu í Reykhólahreppi.

Einna bestu líkurnar á að sjá örn á Vestfjörðum er í hreppnum og það jafnvel fleiri en einn í hvert skipti.

Óvíða er þéttara varp af lóm en á vötnunum í kringum Reykhóla. Himbriminn er mun sjaldgæfari en þó má sjá hann á vötnum upp á hálsunum og heiðum t.d. á Þorskafjarðar- og Tröllatunguheiði. Hann sést líka stundum á vötnum uppi á Hjallahálsi og á Reykjanesfjallinu.

Töluvert andalíf er á vötnum við Reykhóla má t.d. finna duggönd, skúfönd og hávellu í varpi.

Stærsti hluti stofn rauðbrystinga sem fer um Ísland, kemur við í Breiðafirðinum og má sjá stóra hópa í hreppnum, allt upp í tugi þúsunda á vorin. Tildirur eru algengar víðast hvar á vorin en sanderlan er mun sjaldgæfari.

Mynd 13. Fullorðinn örn á flugi yfir hreiðrinu sínu.

Helsingjar sjást á vorin en þeir eru ekki algengir. Margæsir eru sjaldgæfar í Reykhólahreppnum en stórir hópar sjást oft á vorin t.d. í Hvammsfirði í Dalasýslu og því ekki langt að fara til að sjá þær.

Síðsumars eru um 400 álfir í Djúpafirði í felli en einnig er hátt í 100 álfir í Gufufirði og Berufirði. Stórir hópar af hávellum, rauðhöfða og toppöndum hafa einnig sést í hreppnum og þá aðallega í Berufirði og Djúpafirði.

Líklegt er að flækingar komi oft í Reykhólahreppinn en litlar upplýsingar eru um það að svo stöddu. Þó hefur sést krossnefur, glóbrýstingur og svartþröstur svo eitthvað sé nefnt.

Í Reykhólahreppnum mætti líklega sjá 40 tegundir á einum degi og hugsanlega upp í 50 tegundir. Flestar tegundir mætti sjá í kringum Reykhóla eða um 30 tegundir.

Aðdráttarafli svæðisins væri flórgoði, brandugla, örn og stórir hópar af rauðbrýstingum frá 15. maí til 1. júní. Einnig má nefna þétt lómavarp við Reykhóla og er atferli þeirra í byrjun varptímans mörgum hugleikið og myndavænt.

Í töflu 7 er svæðum skipt eftir fjörðum og fylgir Borgarland Króksfirðinum. Að síðustu er tekin öll svæði saman í Reykhólahreppnum (R.allt).

Í töflu 7 er fuglum gefið stig eftir því hversu miklar líkar eru að sjá þá yfir sumarið (15.maí –15. ágúst).

5 = algengir (100%), 4 = góðar líkur (um 100%), 3 = um 50% líkur, 2 = sést stundum 10-30%), 1 = hefur sést 1-2 á svæðinu.

Tafla 7. Fuglar í Reykhólahreppi yfir sumar.

	Króksf	Reykh	Þorskaf	Djúpif	Gufufj.	R. allt
lómur	1	5	1	1	1	4
himbrimi	3	2	2	1		3
flórigoði	2	3				3
toppskarfur	1	1	1	1	1	2
dílaskarfur	2	3	2	3	2	3
fýll	2	3	3	3	2	3
álft	3	3	3	5	3	4
heiðagæs	1	1	1	1	1	2
grágæs	4	4	4	4	4	4
rauðhöfðaönd	3	3	3	3	3	3
urtönd	3	3	3	3	3	3
stokkönd	4	4	4	4	4	4
skúfönd	2	4	2	2	4	3
duggönd	2	4	2	2	4	3
æður	4	4	4	4	4	4
straumönd	2	2	3	3	3	3
hávella	2	3	2	2	2	3
toppönd	3	3	3	3	3	3
gulönd	2	2	2	2	2	2
örn	2	3	3	3	3	3
smyrill	2	2	2	2	2	2
fálki	2	2	2	2	2	2
rjúpa	2	3	3	3	3	3
tjaldur	4	4	4	4	4	4
sandlóa	4	4	4	4	4	4
heiðlóa	4	4	4	4	4	4
sendlingur	2	2	2	3	2	3
lóupræll	2	3	2	2	3	3
hrossagaukur	4	4	4	4	4	4
jaðrakan	3	4	2	2	3	4
spói	4	3	3	3	3	4
stelkur	4	4	4	4	4	4
óðinshani	2	3	3	2	3	3
kjóí	2	2	2	2	2	3
hettumáfur	3	4	3	3	3	4

sílamáfur		3	1			3
hvítmáfur	3	3	3	3	3	4
svartbakur	3	3	3	3	3	4
rita	1	1	1	1	1	3
kría	3	3	3	3	3	4
teista	1	3	1	1	1	2
álka		1				2
langvía		1				2
stuttnefja		1				2
lundi	2	3				3
brandugla	2	3	2			3
þúfutittlingur	4	4	4	4	4	4
maríuerla	3	3	3	3	3	3
músarindill	1	3	3	3		3
steindepill	2	2	2	2	2	3
skógapröstur	4	4	4	4	4	4
hrafñ	3	3	3	3	3	3
auðnutittlingur			3	2		2
snjótittlingur	3		3			3
Aðrir fuglar						
rauðbrystingur	4	5	3	3	5	5
tildra	3	3	3	4	3	3
sanderla		1	2			2
Samtals um 100%	24	38	29	28	29	44
Samtals um 50%	17	10	14	12	9	10
Umferðarfuglar	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	3-5
Samtals allar teg.	49	61	52	49	48	65

Eins og sést í töflu 7 þá mætti sjá um 44 tegundir á einum til tveimur dögum í Reykhólahreppi.

Tegundir eftir mánuðum í Reykhólahreppi

Í töflu 8 eru líkur á því að sjá ákveðna tegund eftir mánuðum. Sjaldgæfir flækingar eru ekki í töflunni.

Fuglar sem sjást í hverri heimsókn á svæðinu = 5

Fuglar sem sjást í meiri en helming heimsókna á svæðinu = 4

Fuglar sem sjást um í helming heimsóknar á svæðinu = 3

Fuglar sem sjást stöku sinnum (um 10-30% heimsókna) = 2

Fuglar sem hafa sést en eru sjaldgæfir = 1

Tafla 8. Líkindi að sjá ákveðnar tegundir eftir mánuðum í Reykhólahreppi.

	Apríl	Mái	Júní	Júlí	Ágúst	Sept	Vetur
himbrimi	3	3	3	3	3	3	2
flórgoði	2	4	4	4	4	2	
toppskarfur	2	2	2	2	2	2	2
dílaskarfur	3	4	4	4	4	4	3
fýll	2	3	3	3	3	3	2
álft	4	5	5	5	5	4	2
heiðagæs	2	2	1	1	1	2	
grágæs	3	5	5	5	5	5	1
rauðhöfðaönd	2	3	3	3	3	3	1
urtönd	2	3	3	3	3	3	1
stokkönd	5	5	5	5	5	5	5
skúfönd	3	4	4	4	4	3	1
duggönd	3	3	3	3	3	3	
æður	5	5	5	5	5	5	5
straumönd	3	3	3	3	3	3	1
hávella	3	4	4	4	4	4	3
toppönd	4	4	4	4	4	4	4
gulönd	2	2	2	2	2	2	2
örn	3	3	3	3	3	3	3
smyrill	2	3	3	3	4	3	2
fálki	2	2	2	2	2	2	2
rjúpa	3	3	3	3	3	3	3
tjaldur	5	5	5	5	5	5	2
sandlóa	3	4	4	4	4	4	4
heiðlóa	3	5	5	5	5	4	
sendlingur	3	3	3	3	3	3	3
lóuþræll	2	3	3	3	3	3	3
hrossagaukur	3	5	5	5	5	3	1
jaðrakan	2	5	5	5	5	3	
spói	1	3	5	5	5	3	
stelkur	5	5	5	5	5	5	2
óðinshani		3	4	4	4	2	
kjóí	1	2	2	2	2	2	
hettumáfur	3	4	4	4	4	4	2
sílamáfur	1	2	2	2	2	1	
hvítmáfur	4	4	4	4	4	4	4
svartbakur	4	4	4	4	4	4	4
rita	1	2	2	2	2	2	1

kría	1	3	5	5	5	2	
teista	1	1	1	1	1	1	3
álka	1					1	1
langvía	1					1	1
stuttnefja	1					1	1
lundi	2	3	3	3	3		
brandugla	2	3	2	2	2	2	2
þúfutittlingur	2	5	5	5	5	2	
maríuerla	2	3	3	3	3	3	
músarindill	3	3	3	3	3	3	3
steindepill	2	3	3	3	3	3	3
skógaþröstur	3	4	4	4	4	4	2
hrafñ	3	3	3	3	3	3	3
auðnutittlingur	2	2	2	2	2	2	2
snjótittlingur	3	3	3	3	3	3	4
Aðrir fuglar							
rauðbrystingur	2	5	1		3	1	
tildra	3	4	3	2	3	2	1
sanderla		2				2	
bjartmáfur	4	4	1			3	4
Samtals stig 5	4	11	12	12	12	5	2
Samtals stig 4	5	12	11	11	12	10	6
Samtals stig 3	5	12	11	11	12	10	6
Samtals stig 2	18	9	8	9	8	14	13
Samtals stig 1	9	1	4	2	2	6	11
Samtals fjöldi teg.	41	45	46	45	46	45	38

Látrabjarg og nágrenni

Fyrir utan Látrabjarg þá eru eftirtalin svæði með í þessari skiptingu: Kjálkafjörður, Vatnsfjörður, Hagavaðall, Haukabergsvaðall, Patreksfjörður, Tálknafjörður, Örylgshöfn, Hænuvík, Rauðisandur, Bíldudalur og önnur svæði í Arnarfirði.

Fjarlægðir eru ekki miklar á þessu svæði en vegir eru erfiðir þá aðallega út Látrabjarg, Hænuvík og Rauðasand. Svæðið er því seinfarið og varla hægt að skoða það vel á einum degi. Þó væri hægt að skoða fugla nokkuð vel frá Vatnsfirði og út á Látrabjarg, hvort sem er farið yfir í Arnarfjörð eða út Barðaströndina.

Einkennandi fyrir fuglalífið á þessu svæði er auðvitað Látrabjargið sjálft og ábúendur þess. Stærsta álkurarp í heimi er í stóru urð. Fyrir utan svartfugla og lunda þá má sjá

stökum sinnum á vorin og fram að sumar, súlukast en það er þegar súlan er að stinga sér eftir æti. Farfuglar sem eru á leið til Grænlands og Kanada má stundum sjá á vorin frá Bjargtöngum. Flækingar eru ekki óalgengir við Látrabjarg og er *kolstorkur (Ciconia nigra)* einn sá óvenjulegasti sem hefur komið þangað.

Vaðfuglar eru áberandi og fara tugþúsundir rauðbrystinga um svæðið á vorin. Helst er að sjá stóra hópa í Kjálka- og Vatnsfirði, Rauðasand og við Bíldudal.

Sjaldgæfur flækingur hefur sést í Arnarfirði en það er amerísk korpönd. Hún sást fyrst 1993 og hefur sést af til síðan, síðast sumarið 2005.

Landslag er fjölbreytt á svæðinu en svæðið einkennist af björgum, skeljasandi, víðáttu miklum leirum, eyjum og skerjum, stuttum fjörum, hálendi, birkiskógi, mólendi, ám og vötnum, surtarbrandi, heitum uppsprettum o.fl. Allt Ísland er hér á þessu svæði fyrir utan jökul og virk eldfjöll. Fuglalífið er því nokkuð fjölbreytt.

Líklega væri auðvelt að sjá 30 tegundir á einum degi og hugsanlega 45 tegundir ef þess væri sérstaklega leitað eftir.

Í töflu 9 er fuglum gefið stig eftir því hversu miklar líkar eru að sjá þá yfir sumarið (15.maí –15. ágúst).

5 = algengir (100%), 4 = góðar líkur (um 100%), 3 = um 50% líkur, 2 = sést stundum 10-30%), 1 = hefur sést 1-2 á svæðinu.

Tafla 9. Fuglar í Arnarfirði, Látrabjarg, Vatnsfirði og nærliggjandi svæðum.

	Vatnsfj.	Látrabj.	Arnarfj.	Allt
lómur	3	3	3	3
himbrimi	2		2	3
toppskarfur	2	2	1	3
dílaskarfur	3	3	2	3
fýll	3	5	3	4
súla		2		2
álft	3	3	3	4
grágæs	3	3	3	4
rauðhöfðaönd	2	2	2	3
urtönd	3	3	3	3
stokkönd	4	4	4	4
skúfönd	2	2		2
duggönd		2		2
æður	4	4	4	4
straumönd	4	3	3	3
hávella	2	2	2	3
toppönd	3	3	3	3
gulönd	2	2	2	3

örn	2	1	1	2
smyrill	3	2	2	3
fálki	2	2	2	2
rjúpa	3	2	2	3
tjaldur	4	4	4	4
sandlóa	4	4	4	4
heiðlóa	4	4	4	4
sendlingur	3	3	3	3
lóuþræll	3	3	3	3
hrossagaukur	3	3	3	4
jaðrakan	1	2	1	2
spói	3	3	3	3
stelkur	4	4	4	4
óðinshani	3	3	3	3
kjóí	3	3	2	3
hettumáfur	3	3	3	3
hvítmáfur	3	3	3	3
svartbakur	3	3	3	3
rita	3	5	3	4
kría	3	3	3	3
teista	3	3	2	3
álka	2	5	2	4
langvía	2	5	2	4
stuttnefja	2	5	2	4
lundi	2	4	2	4
þúfutittlingur	4	4	4	4
maríuerla	3	3	3	3
músarindill	3	2	2	3
steindepill	3	3	3	3
skógaþröstur	4	4	4	4
hrafn	3	3	3	3
auðnutittlingur	3	2	2	3
snjótittlingur	3	3	3	3
Aðrir fuglar				
helsingi	3	2	2	2
rauðbrystingur	4	4	4	4
tildra	4	3	3	3
sanderla	3	2	1	2
bjartmáfur	3	3	3	3
Samtals um 100%	36	36	29	45

Samtals um 50%	12	13	16	6
Umferðarfuglar	3-4	2-4	2-4	3-4
Samtals allar teg.	55	60	56	63

Tegundir eftir mánuðum við Látrabjarg og nágrenni

Í töflu10 eru líkur á því að sjá ákveðna tegund eftir mánuðum. Sjaldgæfir flækingar eru ekki í töflunni.

Fuglar sem sjást í hverri heimsókn á svæðinu = 5

Fuglar sem sjást í meiri en helming heimsókna á svæðinu = 4

Fuglar sem sjást um í helming heimsókna á svæðinu = 3

Fuglar sem sjást stöku sinnum (um 10-30% heimsókna) =2

Fuglar sem hafa sést en eru sjaldgæfir = 1

Tafla 10. Líkindi að sjá ákveðnar tegundir eftir mánuðum.

	Apríl	Mái	Júní	Júlí	ágúst	Sept	Vetur
lómur	2	3	3	3	3	2	2
himbrimi	2	3	3	3	3	2	2
toppskarfur	2						3
dílaskarfur	3	2	1	1	1	3	4
fýll	5	5	5	5	5	5	3
súla	2	2	2				
álft	4	4	4	4	4	4	4
grágæs	4	4	4	4	4	4	4
rauðhöfðaönd	3	3	3	3	3	3	1
urtönd	3	3	3	3	3	3	1
stokkönd	4	4	4	4	4	4	4
skúfönd	2	3	3	3	3	3	
duggönd	2	2	2	2	2	2	
æður	5	5	5	5	5	5	5
straumönd	4	4	4	4	4	4	4
hávella	4	4	4	4	4	4	4
toppönd	4	4	4	4	4	4	4
gulönd	2	3	2	2	2	3	2
örn	2	2	2	2	2	2	2
smyrill	2	2	2	2	2	2	2
fálki	2	2	2	2	2	2	2
rjúpa	3	3	3	3	3	3	3
tjaldur	5	5	5	5	5	5	2
sandlóa	2	5	5	5	5	2	
heiðlóa	3	5	5	5	5	5	
sendlingur	3	3	3	3	3	3	3

lóuþræll	2	3	4	3	3	3	
hrossagaukur	3	4	4	4	4	3	1
jaðrakan	2	4	4	4	4	4	
spói	1	4	4	4	4	3	
stelkur	5	5	5	5	5	4	2
óðinshani		3	4	4	4	1	
kjóí		3	4	4	4	3	
hettumáfur	3	4	4	4	4	4	3
hvítmáfur	4	4	4	4	4	4	4
svartbakur	4	4	4	4	4	4	4
rita	5	5	5	5	5	5	3
kría	1	4	5	5	5	4	1
teista	3	3	3	3	3	3	3
álka	3	5	5	5	5	3	3
langvía	3	5	5	5	5	3	3
stuttnefja	3	5	5	5	5	3	3
lundí	3	5	5	5	5	2	
þúfutittlingur	2	5	5	5	5	3	
maríuerla	2	4	4	4	4	3	
músarindill	3	3	3	3	3	3	3
steindepill	2	4	4	4	4	2	
skógapröstur	4	5	5	5	5	4	2
hrafñ	4	4	4	4	4	4	4
auðnutittlingur	3	3	3	3	3	3	2
snjótittlingur	3	3	3	3	3	3	4
Aðrir fuglar							
helsingi	1	2					
rauðbrystingur	1	5	2		3	1	
tildra	4	4	2	1	3	1	
sanderla	1	3	2		1		
bjartmáfur	4	4	1			3	4
<hr/>							
Samtals stig 5	5	14	14	14	14	5	1
Samtals stig 4	12	18	18	17	17	14	12
Samtals stig 3	16	16	11	12	14	21	11
Samtals stig 2	16	7	9	5	5	9	10
Samtals stig 1	5		2	2	2	3	4
Samtals fjöldi teg.	54	55	54	50	52	52	38

Hornstrandafriðland

Einkennandi fyrir friðlandið eru björgin og þá svartfuglarnir. Fjölmargar tegundir hafa sést í friðlandinu eða um 60 tegundir. Líklega er þessi fjöldi nær 70. Flestar tegundirnar eru þó sjaldgæfar og sjást sem flækingar á svæðinu hvort sem þeir eru varpfuglar á Íslandi eða eiga leið um. Líklega er hægt að sjá um 30-40 tegundir á tveimur til þremur dögum.

Björgin eru aðdráttaraflið og hægt er að komast nálægt fuglunum bæði frá sjó og á landi. Súlnastapi undan Hælavíkurbjargi er ákjósanlegur staður til að fylgjast með svartfuglum og ritu í varpi frá sjó.

Snjótittlingur (sólskrikja) er algengur fugl í friðlandinu og líklega algengasti mófuglinn á svæðinu.

Kjói er nokkuð algengur á svæðinu og er skemmtilegt sjónarspil að sjá hann verja hreiðrið sitt eða unga.

Þéttleiki mófugla er hvergi mikill en þó verður taka þessu með fyrirvara þar sem litlar rannsóknir hafa verið gerðar í friðlandinu á mófuglum.

Ljóst er að ferðalangar fara ekki í friðlandið til að sjá sem flestar tegundir heldur er aðal aðdráttaraflið björgin.

Svæðið er áhugavert sem rannsóknarsvæði þar sem reynt er að hafa sem minnst inngrip í náttúruna á svæðinu.

Í töflu 11 eru þær tegundir sem hafa sést á svæðunum og eru helstu upplýsingarnar teknar úr tveimur greinum (Christian Hjort 1984, Hólmfríður Sigbórsdóttir, Ester Rut Unnsteinsdóttir og Páll Hersteinsson 2000) en einnig athuganir Náttúrustofu Vestfjarða.

Í töflu 11 er fuglum gefið stig eftir því hversu miklar líkar eru að sjá þá yfir sumarið (15.maí –15. ágúst).

5 = algengir (100%), 4 = góðar líkur (um 100%), 3 = um 50% líkur, 2 = sést stundum 10-30%), 1 = hefur sést 1-2 á svæðinu.

Tafla 11. Fuglar í Jökulfjörðum og í Hornstrandafriðlandinu.

	Jökulf.	Hornstr.friðl.	Allt
lómur	4	4	4
himbrimi	4	4	4
toppskarfur	2	2	2
dílaskarfur	2	2	2
fýll	4	4	5
Súla	1	2	2
álft	4	4	4

heiðagæs	2	2	2
grágæs	4	4	4
stokkönd	4	4	4
skúfönd		3	3
duggönd		3	3
æður	4	4	4
straumönd	4	4	4
hávella	3	2	3
toppönd	3	3	3
gulönd	3	2	3
örn	2	1	2
smyrill	3	3	3
fálki	2	2	2
rjúpa	3	3	3
tjaldur	4	4	4
sandlóa	4	4	4
heiðlóa	4	4	4
sendlingur	4	4	4
lóuþræll	4	4	4
hrossagaukur	4	4	4
jaðrakan		1	
spói	4	4	4
stelkur	4	4	4
óðinshani	4	4	4
kjóí	4	4	4
skúmur	1	1	1
hettumáfur	2	2	2
silfur máfur		2	2
hvítmáfur	4	4	4
svartbakur	4	4	4
rita	4	4	4
kría	4	4	4
teista	4	4	4
álka	4	4	4
langvía	4	4	4
stuttnefja	4	4	4
lundí	4	4	4
þúfutittlingur	4	4	4
maríuerla	4	4	4
músarindill	4	4	4
steindepill	4	4	4
skógaþröstur	4	4	4

Hrafn	4	4	4
auðnutittlingur	2		2
snjótittlingur	4	4	4
Aðrir fuglar			
helsingi	2	2	2
rauðbrystingur	3	2	3
tildra	3	2	3
sanderla		2	2
bjartmáfur	2	2	2
æðarkóngur		2	2
kanadagæs		2	2
svartþröstur		1	1
ísmáfur		1	1
Samtals um 100%	34	34	34
Samtals um 50%	7	5	9
Umferðarfuglar	3	4	4
Samtals allar teg.	52	60	60

Tegundir eftir mánuðum á Hornströndum

Í töflu 12 eru líkur á því að sjá ákveðna tegund eftir mánuðum. Sjaldgæfir flækingar eru ekki í töflunni.

- Fuglar sem sjást í hverri heimsókn á svæðinu = 5
- Fuglar sem sjást í meiri en helming heimsókna á svæðinu = 4
- Fuglar sem sjást um í helming heimsókna á svæðinu = 3
- Fuglar sem sjást stöku sinnum (um 10-30% heimsókna) = 2
- Fuglar sem hafa sést en eru sjaldgæfir = 1

Friðlandið er stórt og því erfitt að sjá margar tegundir á fáeinum dögum. Með vel skipulagðri bátsferð og í bland gönguferðir, mætti sjá líklega 40 tegundir á 3-5 dögum.

Tafla 12. Líkindi að sjá ákveðnar tegundir eftir mánuðum.

	Apríl	Maí	júní	Júlí	Ágúst	Sept	vetur
lómur	3	4	4	4	4	3	2
himbrimi	3	3	3	3	3	3	1
toppskarfur	3					3	3
dílaskarfur	3				3	5	5
fýll	5	5	5	5	5	5	3
súla	1	2	2		1		
álft	4	4	4	4	4	4	
heiðagæs	2	2	2			2	

grágæs	3	4	3	3	3	3	
stökkönd	4	4	4	4	4	4	3
skúfönd							
duggönd							
æður	5	5	5	5	5	5	5
straumönd	4	4	3	3	4	4	4
hávella	4	4	3	2	2	4	4
toppönd	4	4	4	3	3	4	3
gulönd	2	2			3	3	3
örn	1	1	1	1	1	1	1
smyrill	2	2	2	2	2	2	1
fálki	2	2	2	2	2	2	2
rjúpa	4	4	3	2	2	2	4
tjaldur	3	4	4	4	4	3	1
sandlóa	2	4	4	4	4	2	
heiðlóa	2	4	4	4	4	3	
sendlingur	4	3	2	2	2	4	4
lóuþræll	2	3	4	4	4	3	
hrossagaukur	2	4	4	4	4	4	
jaðrakan					1		
spói		3	4	4	4	3	
stelkur	4	4	4	4	4	4	
óðinshani		3	4	4	4	3	
kjóí	3	4	4	4	4	3	
skúmur	1	1					
hettumáfur	3	3	3	3	3	3	2
silfur máfur	3	3	3	3	3	3	2
hvítmáfur	4	4	4	4	4	4	4
svartbakur	4	4	4	4	4	4	4
rita	5	5	5	5	5	5	3
kría	1	3	4	4	4	3	
teista	4	4	4	4	4	4	4
álka	4	5	5	5	5	4	3
langvía	4	5	5	5	5	4	3
stuttnefja	4	5	5	5	5	4	2
lundi	3	5	5	5	5	3	
þúfutittlingur	3	5	5	5	5	3	
maríuerla	3	4	4	4	4	3	
músarindill	3	3	3	3	3	3	3
steindepill	3	4	4	4	4	3	
skógaþröstur	4	4	4	4	4	4	1
hrafn	4	4	4	4	4	4	4

auðnutittlingur							
snjótittlingur	4	5	5	5	5	4	4
Aðrir fuglar							
helsingi	1	2	2			2	
rauðbrystingur		3					
tildra	3	3					
sanderla		2	2				
bjartmáfur	4	3	1	1	1	3	4
æðarkóngur	2	2	1				1
Samtals stig 5	3	9	9	9	9	4	2
Samtals stig 4	18	21	21	20	21	17	10
Samtals stig 3	15	12	8	7	8	20	9
Samtals stig 2	9	8	7	5	5	6	5
Samtals stig 1	5	2	3	2	4	1	6
Samtals fjöldi teg.	50	52	48	43	47	48	32

Lokaorð

Þessi greinagerð er grunnur fyrir ferðaþjónustuaðila og almenning um hvaða fugla er hægt að skoða á ákveðnum svæðum og á ákveðnum tíma. Listinn er ekki tæmandi og með aukinni þekkingu á hverju svæði verða töflurnar markvissari og líklega bætast við nokkrar tegundir. Þessi greinagerð er því í raun áfangaskýrsla og mun taka einhverjum breytingum eftir því sem svæðin verða betur könnuð, hvort sem er af rannsóknarfólki eða ferðaþjónustuaðilum.

Þakkir

Gísla Pálmasyni frá Heydal og Birni Samúelssyni frá Reykhólum er þakkað fyrir upplýsingarum fuglalíf á þeirra svæði. Áhugafólki um fugla á Vestfjörðum er einnig þakkað fyrir þeirra upplýsingar. Dorothee Lubecki er þakkað fyrir hennar aðild að verkefninu.

Petrína F. Sigurðardóttir Náttúrustofu Vestfjarða og Helga Friðriksdóttir lásu yfir handrit.

Heimildir

Agnar Ingólfsson og Arnþór Garðarsson. 1975. Forkönnun á lífríki Laxárvoogs, Álftafjarðar og Önundarfjarðar. Líffræðistofnun Háskólans, fjölrít nr. 4.

Agnar Ingólfsson. 1976. The feeding habits of Great Black-backed Gulls, *Larus marinus*, and Glaucour Gulls, *L. Acta naturlia Islandica*.

Agnar Ingólfsson. 1976. Forkönnun á lífríki Gilsfjarðar, Þorskafjarðar, Djúpafjarðar, Gufufjarðar og nærliggjandi fjarða. Líffræðistofnun Háskólans, fjölrít nr. 8.

Agnar Ingólfsson. 1990. Athuganir á Rauðbrystingum í Gilsfirði í maí 1990. Fjölrít 29: Líffræðistofnun Háskólans, Reykjavík. 16 bls.

Agnar Ingólfsson. 2000. Umhverfisrannsóknir í Gilsfirði. Önnur rannsóknarlota: Ástand umhverfis og lífríkis um ári efti þverun fjarðarins. Líffræðistofnun Háskólans.

Agnar Ingólfsson. 2005. Umhverfisrannsóknir í Gilsfirði. Þriðja rannsóknarlota: Ástand umhverfis og lífríkis fimm til sex árum eftir þverun fjarðarins. Líffræðistofnun Háskólans, fjölrít nr. 74.

Arnþór Garðarsson. Skarfatal. 1975. Náttúrufræðingurinn, 49:126-154.

Arnþór Garðarsson. 1989. Yfirlit yfir íslenskar súlubyggðir. Bliki 7: 1-22.

Arnþór Garðarsson. 1995. Svartfugl í íslenskum fuglabjörgum. Bliki 16 :47-65 Náttúrufræðistofnun Íslands, Reykjavík.

Arnþór Garðarsson. 1996. Ritubyggðir. Bliki 17 :1-16 Náttúrufræðistofnun Íslands, Reykjavík.

Arnþór Garðarsson. 1997. Korpönd að vestan. Bliki 18 :65-67 Náttúrufræðistofnun Íslands, Reykjavík.

Arnþór Garðarsson, Ólafur Karl Nielsen og Agnar Ingólfsson. 1980. Rannsóknir í Önundarfirði og víðar á Vestfjörðum 1979. Fuglar og fjörur. Fjölrít 12 : Líffræðistofnun Háskólans, Reykjavík. 65 bls.

Arnþór Garðarsson. 1996. Dílaskarfsbyggðir 1975-1994. Bliki 17 :35-42 Náttúrufræðistofnun Íslands, Reykjavík.

Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson. 1991. Yfirlit um gildi einstakra fjörusvæða fyrir vaðfugla. Áfangaskýrsla.

Arnþór Garðarsson og Þorkell Lindberg Þórarinsson. 2003. Útbreiðsla og fjöldi straumanda á Íslandi að vetrarlagi. Bliki 23:5-20.

Arnþór Garðarsson. 2006. Nýlegar breytingar á fjölda íslenskra bjargfugla. Bliki 27:13-22.

Böðvar Þórisson, Hafsteinn H. Gunnarsson og Þorleifur Eiríksson. 2003. Fuglalíf frá Mjóafirði yfir í Ísafjörð. Skýrsla unnin fyrir Vegagerðina. Náttúrustofa Vestfjarða. NV nr. 1-03, 19 bls.

Böðvar Þórisson og Þorleifur Eiríksson. 2004. Dýralíf í Önundarfirði og Dýrafirði. Áfangaskýrsla 1. Styrkst af Rannsóknarsjóði Vegagerðarinnar. Náttúrustofa Vestfjarða NV nr. 4-04, 7 bls.

Böðvar Þórisson og Þorleifur Eiríksson. 2004. Fuglalíf í Bakkadal, Geiradal, Gautsdal og Arnkötludal í Reykhólahreppi og Hólmarvíkurhreppi. Drög. Unnið fyrir Leið ehf. Náttúrustofa Vestfjarða, NV nr. 15-04.

Böðvar Þórisson og Þorleifur Eiríksson. 2005. Fuglalíf í Gufudalssveit og nágrenni. Unnið fyrir Vegagerðina vegna mats á umhverfisáhrifum. Náttúrustofa Vestfjarða, NV nr. 6-05.

Böðvar Þórisson. 2005. Fuglalíf í Kubbanum í Skutulsfirði. Unnið fyrir Ísafjarðarbæ v/umhverfismats af áhrifum snjóflóðavarna. Náttúrustofa Vestfjarða, NV nr. 13-05.

Böðvar Þórisson og Þorleifur Eiríksson. 2006. Könnun á fuglalífi í Syðridal í Bolungarvík og nærliggjandum svæðum. Náttúrustofa Vestfjarða, NV nr. 07-06.

Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson. 1986. Fuglaathuganir í Dýrafirði og Önundarfirði 1985. Líffræðistofnun Háskólans, Reykjavík. Fjölrit 23, 50 bls.

Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson. 1993. Numbers, geographic distribution and habitat utilization of waders (Charadrii) in spring on shores of Iceland. *Ecography* 16:82-93.

Hafsteinn Gunnarsson og Þorleifur Eiríksson. 2001. Fuglalíf í hlíðum Traðarhyrnu Bolungarvík.. Náttúrustofa Vestfjarða.

Hjort, Christian. 1984. Fuglaathuganir á Hornströndum sumurin 1982 og 1983. Bliki 3:2-12.

Hólmfríður Sigþórsdóttir, Ester Rut Unnsteinsdóttir og Páll Hersteinsson. 2000. Fuglalíf í Hlöðuvík sumarið 1998. Bliki 20: 23-32.

Jón Hallur Jóhannsson og Björk Guðjónsdóttir. 1995. Varpfuglar í Steingrímsfirði og nágrenni. Könnun 1987-1994. Fjölrit 28:1-76 Náttúrufræðistofnun Íslands.

Jón Hallur Jóhannsson og Björk Guðjónsdóttir. 2000. Fuglaathuganir við Þiðriksvallavatn í Strandasýslu. Náttúrustofa Vestfjarða.

Jón Hallur Jóhannsson og Björk Guðjónsdóttir. 2006. Breytingar á varpútbreiðslu og stofnstærð teistu á Ströndum. Náttúrufræðingurinn 74 (3-4), bls 69-80.

Jónas Jónsson. 2001. Skrá um varpjarðir á Íslandi. Bls 371-475 í: Jónas Jónsson (ritstj.). Æðarfugl og æðarrækt á Íslandi. Rit Æðarræktarfélags Íslands. Mál og Mynd, Reykjavík. 528 bls.

Kristinn Haukur Skarphéðinsson, Ólafur K. Nielsen, Skarphéðinn Þórisson og Ib Krag Petersen. 1992. Varpútbreiðsla og fjöldi hrafna á Íslandi. Bliki 11:1-26.

Kristin Haukur Skarphéðinsson. 2005. Ernir og vegargerð í Djúpafirði. Náttúrufræðistofnun Íslands.

Luigi Dall Antona, Guðmundur A. Guðmundsson and Silvano Benevenuti. 2001. Time allocation and foraging pattern of Chick-rearing Razorbills in Northwest Iceland. The Condor 103:469-480.

Náttúrufræðistofnun Íslands. 2000. Válisti 2 – Fuglar. Náttúrufræðistofnun Íslands.

Sigurður Ægisson. 1992. Fuglalíf í botni Skutulsfjarðar. Bolungarvík.

Silvano Benevenuti, Francesco Bonadonna, Luigi Dall Antona and Guðmundur A. Guðmundsson. 1998. Foraging flights of breeding thick-billed murre (Uria lomvia) as revealed by bird-borne direction recorders. The Auk 115(1): 57-66.

Tómas Gunnarsson og Böðvar Þórisson. 2004. Fjölgun Jaðrakans í Önundarfirði og Dýrafirði milli 1979 og 2003. - Bliki 25:61-65.

Tómas G. Gunnarsson, Vigfús Eyjólfsson og Böðvar Þórisson. 2006. Þyngdarbreyting sandlóa á varptíma. - Bliki 27:7-12.

Tómas G. Gunnarsson, Hersir Gíslason, Höskuldur Jónsson og Böðvar Þórisson. Stofnstærð lunda í Grímsey í Steingrímsfirði. 2007. Handrit.

Þorleifur Eiríksson. 1998. Athuganir á fuglalífi í austanverðum Ísafirði. Unnið fyrir Vegagerðina. Skýrsla. Náttúrustofa Vestfjarða.

Þorleifur Eiríksson. 1998. Minnisblað v/ vegagerðar í Ísafirði og Mjóafirði í Ísafjarðardjúpi. Unnið fyrir vegagerðina (greinargerð). Í Kynnisferð um Mjóafjörð og Ísafjörð 3. september 1998. Vegagerðin.

Þorleifur Eiríksson. 2000. Fuglaathuganir í Kollafirði, Skálmarfirði, Vattarfirði og á Klettshálsi. Náttúrustofa Vestfjarða.

Þorleifur Eiríksson og Arnlín Óladóttir. 1999. Fuglalíf og gróðurfar í Tungudal í Skutulsfirði. Náttúrustofa Vestfjarða.

Þorleifur Eiríksson, Arnlín Óladóttir og Ragnar Edvardsson. 1998. Athugun á gróðri, fuglum og fornminjum í Seljalandsdal í Ísafjarðarbæ. Náttúrustofa Vestfjarða.

Þorleifur Eiríksson, Arnlín Óladóttir, Ragnar Edvardsson og Sigurður Már Einarsson. 1998. Umhverfi urðunarstaðar hjá Hólmanvík. Athugun á gróðurfari, fuglum, fornminjum og fiskstofnum Víðidalsár. Náttúrustofa Vestfjarða.

Þorleifur Eiríksson og Böðvar Þórisson. 2004. Vettvangsathugun á fuglalífi Hrútey í Mjóafirði í Ísafjarðardjúpi júlí 2004. Unnið fyrir Vegagerðina. Náttúrustofa Vestfjarða, NV nr. 11-04.

Þorleifur Eiríksson og Böðvar Þórisson. 2006. Minnisblað um kríuvarp við Sætún á Suðureyri. Náttúrustofa Vestfjarða.

Þorsteinn Einarsson. 1979. Fjöldi langvíu og stuttnefju í fuglabjörgum við Ísland. Náttúrufræðingurinn, 49:221-228.

Ævar Petersen. 1979. Varpfuglar Flateyjar á Breiðafirði og nokkurra og nærliggjandi eyja. Náttúrufræðingurinn, 49:229-256.

Ævar Petersen. 1989. Náttúrufar í Breiðafjarðareyjum. Í: Breiðafjarðareyjar. Ferðafélag Íslands, Árbók 1989, bls 17-52.

Viðauki I. Fuglategundir á Vestfjörðum*Bird species in Westfjords*

Varpfuglar á Íslandi, algengir flækingar eða fuglar sem fara hér um á leið til varp- og vetrarstöðvar. *Breeding birds in Iceland, common vagrant or birds passing threw.*

B = varpfugl á Vestfjörðum (*breeding in Westfjords*), BR = Sjaldgæfur varpfugl á Vestfjörðum (*rare breeding in Westfjords*), V = flækingur (*vagrant*), BV = flækingur á Vestfjörðum en varpfugl á Íslandi (*vagrant in Westfjords but breeds in Iceland*), M = umferðarfuglar (*birds passing threw to Greenland and Canada*).

Ísl	Latína	english (europe)	Status	Commet
lómur	<i>Gavia stellata</i>	Red throated diver	B	
himbrimi	<i>Gavia immer</i>	Great Northern diver	B	
flórigoði	<i>Podiceps auritus</i>	Slavonian grebe	BR	
fýll	<i>Fulmarus glacialis</i>	Fulmar	B	
súla	<i>Morus bassanus</i>	Gannet	BV	
toppskarfur	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Shag	BR	
dílaskarfur	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Cormorant	B	
gráhegri	<i>Ardea cinera</i>	Grey heron	V	Vinter visitor
álft	<i>Cygnus cygnus</i>	Whooper swan	B	
heiðagæs	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Pinkfoot	BR	
grágæs	<i>Anser anser</i>	Greylag	B	
margæs	<i>Branta bernicla</i>	Brent goose	M	Passing threw
helsingi	<i>Branta leucopsis</i>	Barnacle goose	BV, M	Passing threw
kanadagæs	<i>Branta canadensis</i>	Canada goose	V	
brandönd	<i>Tadorna tadorna</i>	Shelduck	BV	
stökkönd	<i>Anas platyrhynchos</i>	Mallard	B	
gargönd	<i>Anas strepera</i>	Gadwall	BV	
rauðhöfðaönd	<i>Anas penelope</i>	Wigeon	B	
urtönd	<i>Anas crecca</i>	Teal	B	
rákönd	<i>Anas c. carolinensis</i>	Green winged Teal	V	
grafönd	<i>Anas acuta</i>	Pintail	BV	
skeiðönd	<i>Anas clypeata</i>	Shoveler	BV	
skúfönd	<i>Aythya fuligula</i>	Tufted duck	B	
duggönd	<i>Aythya marila</i>	Scaup	B	
æður	<i>Somateria mollissima</i>	Eider	B	
æðarkóngur	<i>Somateria spectabilis</i>	King Eider	V	
straumönd	<i>Histrionicus histrionicus</i>	Harlequin duck	B	
hávellá	<i>Clangula hyemalis</i>	Long tailed duck	B	

gulönd	<i>Mergus merganser</i>	Goosander	B	
toppönd	<i>Mergus serrator</i>	Red breasted goosander	B	
örn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	White tailed Eagle	B	
fálki	<i>Falco rusticolus</i>	Gyrfalcon	B	
smyrill	<i>Falco columbarius</i>	Merlin	B	
rjúpa	<i>Lagopus muta</i>	Ptarmigan	B	
tjaldur	<i>Haematopus ostralegus</i>	Oystercatcher	B	
sandlóa	<i>Charadrius hiaticula</i>	Ringed Plover	B	
heiðlóa	<i>Pluvialis apricaria</i>	Golden Plover	B	
vepja	<i>Vanellus vanellus</i>	Lapwing	V	
lóuþræll	<i>Calidris alpina</i>	Dunlin	B	
rauðbrystingur	<i>Calidris canutus</i>	Knot	M	Common in May
sanderla	<i>Calidris alba</i>	Sanderling	M	Late May
sendlingur	<i>Calidris maritima</i>	Purple Sandpiper	B	
hrossagaukur	<i>Gallinago gallinago</i>	Snipe	B	
jaðrakan	<i>Limosa limosa</i>	Black tailed Godwit	B	
spói	<i>Numenius phaeopus</i>	Whimbrel	B	
stelkur	<i>Tringa totanus</i>	Redshank	B	
tildra	<i>Arenaria interpres</i>	Turnstone	M	April-June
þórshani	<i>Phalaropus fulicarius</i>	Grey phalarope	BR	
óðinshani	<i>Phalaropus lobatus</i>	Red necked phalarope	B	
skúmur	<i>Catharacta skua</i>	Great Skua	BV	
kjóí	<i>Stercorarius parasiticus</i>	Arctic Skua	B	
hettumáfur	<i>Larus ridibundus</i>	Blac headed Gull	B	
silfurmáfur	<i>Larus argentatus</i>	Herring Gull	BV	
sílamáfur	<i>Larus fuscus</i>	Lesser blackback	BR	
svartbakur	<i>Larus marinus</i>	Great blackbak	B	
hvítmáfur	<i>Larus hyperboreus</i>	Glaucous Gull	B	
bjartmáfur	<i>Larus glaucoides</i>	Iceland Gull	V	Vinter visitor
stormmáfur	<i>Larus canus</i>	Common Gull	BV	
rita	<i>Larus tridactyla</i>	Kittiwake	B	
ísmáfur	<i>Pagophila eburnea</i>	Ivory Gull	V	very rare
kría	<i>Sterna paradisaea</i>	Arctic Tern	B	
álka	<i>Alca torda</i>	Razorbill	B	
langvía	<i>Uria aalge</i>	Guillemot	B	
stuttnefja	<i>Uria lomvia</i>	Brünnich's Guillemot	B	
lundí	<i>Fratercula arctica</i>	Puffin	B	
teista	<i>Cephus grylle</i>	Black Guillemot	B	
haftyrðill	<i>Alle alle</i>	Little Auk	V	Vinter visitor
brandugla	<i>Asio flammeus</i>	Short Eared Owl	BR	Few pairs
snæugla	<i>Nyctea scandiaca</i>	Snowy Owl	(BR)	Unknown
landsvala	<i>Hirundo rustica</i>	Swallow	V	

þúfutittlingur	<i>Anthus pratensis</i>	Meadow pipit	B
maríuerla	<i>Motacilla alba</i>	Pied Wagtail	B
steindepill	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Wheater	B
svartþröstur	<i>Turdus merula</i>	Blackbird	BV
skógarþröstur	<i>Turdus iliacus</i>	Redwing	B
músarindill	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Wren	B
hrafn	<i>Corvus corax</i>	Raven	B
stari	<i>Sturnus vulgaris</i>	Starling	BV
auðnutittlingur	<i>Acanthis flammea</i>	Redpoll	B
snjótittlingur	<i>Plectrophenax nivalis</i>	Snow bunting	B

Viðauki 2. Lög og reglugerðir

Lög um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum

1994 nr. 64 19. maí

17. gr. *Fuglar.*

Umhverfissráðherra getur í reglugerð,¹⁾ að fengnum tillögum [Umhverfisstofnunar og Náttúrufræðistofnunar Íslands],²⁾ aflétt friðun eftirtalinna fuglategunda innan þeirra tímamarka er hér segir, sbr. 7. gr.:

1. Allt árið: svartbakur, sílamáfur, silfurmáfur, hrafn.
2. Frá 20. ágúst til 31. mars: grágæs, heiðagæs.
3. Frá 1. september til 31. mars: fýll, dílaskarfur, toppskarfur, súla, blesgæs, helsingi, stokkönd, urtönd, rauðhöfðaönd, duggönd, skúfönd, hávella, toppönd, hvítmáfur, hettumáfur, rita, skúmur, kjói. Ætíð er heimilt að skjóta kjóa nærri æðarvarpi.
5. Frá 1. september til 10. maí: álka, langvía, stuttnefja, teista, lundi.
5. Frá 15. október til 22. desember: rjúpa.

[Heimilt er að takmarka veiðar við ákveðna daga innan þeirra tímamarka sem fram koma í 1. mgr. og ákveðinn tíma sólarhrings.]³⁾

Nú hefur umhverfissráðherra ákveðið að aflétta friðun skv. 1. mgr. og getur hann þá að ósk sveitarstjórnar ákveðið að friðun gildi áfram í tiltekinn tíma á ákveðnum svæðum þar sem umferð veiðimanna er talin óæskileg.

Óheimilt er að þeyta flautur, fljúga flugvélum eða vera með annan hávaða að óþörfu í grennd við fuglabjörg. Enn fremur er óheimilt að hleypa af skoti á landi nær fuglabjörgum en 200 m og á sjó nær en 500 m. Aldrei má skjóta fugl í fuglabjörgum. Óheimilt er að veiða fugla í sárum.

19. gr. *Ernir.*

Óheimilt er frá 15. mars til 15. ágúst að koma nær arnarhreiðrum en 500 m nema brýna nauðsyn beri til, svo sem vegna lögmætra nytja sem ekki er hægt að stunda á öðrum árstíma, enda sýni menn ýrtruðu varfærni og forðist að trufla fuglana. Þessi takmörkun á umferð gildir bæði þar sem ernir eru að búa sig undir varp og við þau hreiður sem orpið hefur verið í og eru með eggjum eða ungum.

Óheimilt er að hrófla við hreiðrum og hreiðurstæðum arna og svæði sem takmarkast af 100 m hringmáli umhverfis, hvort sem er á varptíma eða utan hans. Einnig er óheimilt að koma fyrir hvers kyns búnaði í þeim tilgangi að fæla fugla frá hreiðurstæðum eða reyna að hindra þá í að verpa þar. Með hreiðurstæðum samkvæmt þessari grein er átt við alla þá staði sem ernir hafa orpið á. Heimilt er þó að stugga við örnnum sem halda til eða sjást í friðlýstum æðarvörpum, svo fremi sem fuglunum sjálfum, hreiðrum þeirra, eggjum og ungum er ekki hættu búin. Þó er óheimilt að stugga við hreiðurörnum innan 2 km frá varpstað. Ráðherra setur reglugerð um þær aðferðir sem heimilt er að nota til að stugga við örnnum í friðlýstum æðarvörpum.

Umhverfissráðherra getur veitt undanþágu frá banni skv. 1. og 2. mgr. í sérstökum

tilvikum, svo sem vegna lagningar þjóðvega eða annarrar mannvirkjagerðar í almannabágu, að fenginni umsögn Umhverfisstofnunar og Náttúrufræðistofnunar Íslands. Þá er Umhverfisstofnun heimilt, að fenginni umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands, að veita undanþágu frá ákvæðum 1. mgr., svo sem vegna myndatöku og rannsókna, enda sé sótt um hana fyrir fram. Skilyrði skulu sett um umgang við hreiður við veitingu slíkrar undanþágu.

Náttúrufræðistofnun Íslands skal halda skrá yfir hreiðurstæði arna og láta Umhverfisstofnun í té. Fara skal með allar upplýsingar úr skránni sem trúnaðarmál í samræmi við reglur sem umhverfisráðherra setur um meðferð upplýsinga úr skránni. Heimilt er þó að veita landeiganda upplýsingar um arnarhreiður á landareign hans og öðrum sem er nauðsynlegt að fá slíkar upplýsingar, t.d. vegna mannvirkjagerðar í almannabágu.]¹⁾

[VIII. kafli.]¹⁾ Nýting hlunninda.

¹⁾L. 95/2005, 10. gr.

[**20. gr.**]¹⁾ Frá 15. apríl til 15. júlí ár hvert eru öll skot bönnuð nær friðlýstu æðarvarpi en 2 km nema brýna nauðsyn beri til. [Frá 1. apríl til 15. júlí ár hvert]²⁾ má eigi án leyfis varpeiganda leggja net í sjó nær friðlýstu æðarvarpi en 250 m frá stórstraumsfjörumáli. Umhverfisráðherra setur reglugerð³⁾ um hvernig staðið skuli að skilgreiningu og friðlýsingu æðarvarps samkvæmt lögum þessum.

Í varpi kríu, silfur máfs, hvít máfs og hettumáfs skal heimilt að taka egg þessara fugla en þó aldrei eftir 15. júní ár hvert.

Á takmörkuðum svæðum, þar sem eggja- eða ungataka súlu, dílaskarfs, toppskarfs, fýls, skúms, hvít máfs, ritu, álku, langvíu, stuttnefju, teistu og lunda telst til hefðbundinna hlunninda, skulu friðunarákvæði laga þessara ekki vera til fyrirstöðu því að nytja megi þau hlunnindi eftirleiðis.

Á takmörkuðum svæðum, þar sem veiði fullvaxinna lunda, álku, langvíu og stuttnefju í háf telst til hlunninda, skulu friðunarákvæði laga þessara ekki vera til fyrirstöðu því að nytja megi þau hlunnindi eftirleiðis. Veiðar þessar hefjist ekki fyrr en 1. júlí og ljúki eigi síðar en 15. ágúst.

Á takmörkuðum svæðum, þar sem andarvarp er mikið, skal veiðiréttihafa heimilt að taka egg frá eftirtöldum andartegundum: æðarfugli, stökkönd, rauðhöfðaönd, urtönd, duggönd, skúfönd, hávellu, húsönd og toppönd. Við slíka eggjatöku skulu ávallt skilin eftir minnst fjögur egg í hverju hreiðri. Heimilt er og að taka grágæsar- og heiðagæsaregg, en þá skulu eigi færri en tvö egg skilin eftir í hreiðri. Andaregg og heiðagæsaregg, sem tekin eru samkvæmt ákvæðum þessarar málsgreinar, má hvorki bjóða til sölu, selja, kaupa, gefa né þiggja að gjöf.

Telji eigandi veiðiréttar sig hafa heimild til nýtingar hlunninda skv. 5. eða 5. mgr. skal hann afla staðfestingar viðkomandi sveitarstjórnar og sýslumanns á rétti sínum. Neiti

Þessir aðilar að staðfesta heimild veiðiréttshafa sker umhverfisráðherra úr þeim ágreiningi.
¹⁾L. 95/2005, 10. gr. ²⁾L. 36/2005, 5. gr. ³⁾Rg. 252/1996.

Reglugerð nr. 252/1996

3. gr.

Friðlýsing æðarvarps gildir á tímabilinu frá 15. apríl til og með 15. júlí ár hvert. Friðlýsingin felur það í sér að öll skot eru bönnuð nær friðlýstu æðarvarpi en 2 km, nema brýna nauðsyn beri til. Á sama tíma má eigi án leyfis varpeiganda leggja net í sjó nær friðlýstu æðarvarpi en 250 m frá stórstraumsfjörumáli. Jafnframt felur friðlýsingin í sér að innan friðlýstra svæða er öll óviðkomandi umferð og röskun bönnuð, svo og óþarfa hávaði af völdum manna og véla, nema með leyfi varpeiganda. Friðlýst æðarvörp skal auðkenna með áberandi hætti, þar sem því verður við komið. Í óbyggðum eyjum og hólum á þetta ekki við.